

Kabarre ta Gala ta Maark Pile ka kaawor

Kabarre-an, ɲa Maark kat siirta. ɲaar attanno inɲ paliinna kuuk orok inɲ seera. Kar ɲa gin riy inɲ rakki minninco sinɲi Piyer. ɲa dorig kaawin okinco kuuk Piyer ostu. Paa ko, ɲa gastu botol taat ɲa siiriig gamin kuuk Iisa gintu ho kuuk ɲa kaawtu. Min okinco kuuk siirit kabarre ta Iisa, ɲa Maark kat siirit awalle. ɲa siirit do gee kuuk Yuudinnado a ɲuu ibine kadar Iisa, ɲaar ko Masi kaak Buɲ ɲaamtu a ɲaa jile gee.

Min Iisa teestu riyoy do kidar, ɲa gaarit Meen-naw ta Buɲdi, ɲa cool gee ho ɲa atke aaridna. ɲa kaaw inɲ izinne taat asa min kuwa. Min gee taliig maan kaak ɲa giniyo, ɲu indiy zinɲkico a ɲaar-anɲ gay waa ? Min tatkaw ka askirin ku Room taliig maan kaak kuuniye wiktin taat ɲu doodig Iisa ka etor, ɲa kaawtu aman : « Ka seener, gem-anɲ Roɲ ka Buɲdi. » Maark raka a gee kuuk garkiyaat maktumne-an asa oki ibiniɲ Iisa ar tatkaw ka askirnar-ak ibiniiga.

Gay tabiriikar Yaaya-Batist

(Matiye 3.1-12, Luk 3.1-18, Yaaya 1.19-28)

¹ An ko baati ta Kabarre ta Gala, ta kaawa do bi ka Iisa Masi, Roɲ ka Buɲdi.

²⁻⁴ Gem rakki, sinɲi Yaaya, as mine gee do bi ka asinɲi ka Iisa. Do bi ka Yaaya-ak ko, Buɲ kaawtu awalle do maktumne ta nabi Ezaayi aman :

« Nun naa ɲaame gay tabiriikar unɲi

a ɲaam̄ siyin botilin̄.

Gaay ton̄go kaawa do kalaaner aman :

“ Siyon botol ta *Rabbiner.

Siyonjiig botilay dalan̄. ” »*

Wiktin ta Yaaya goyiy do kalaaner, gee asiji moota ho ɲa diyco aman : « Ibinon̄ nigin̄ko, rason̄ goye kaak awalle, ɲuuko *batiziyin̄ko ho Bun̄ yaako saamiyin̄ zunuubinniko. » Kar ɲuur kuuk ooye, ɲa batiziyiigu.

⁵ Gee dakina asiji min kid ka Zuude ho min do geeger ka Zeruzaleem. Kar ɲu gaariig zunuubinnico do un̄co ka geemir ho Yaaya batiziyiig do barre ka Zurdan-aka.

⁶ Kesuuney ta Yaaya, ɲu siyit in̄ law ku lokumi ho ɲa duunit maasoy in̄ karrabin̄ ka zaami. Teen̄ji gay, ɲa eeyma bagi in̄ yiime.

⁷ ɲa kaawiico do gee-ak aman : « Gin gem kaak pakginu kat asaw. Nun sa da necdo kaak naa sorin̄ ɲugiray.

⁸ Nun batiziyaako in̄ amay, kar ɲaar gay yaako batiziyin̄ko in̄ Ruwwin ta Bun̄di. »

Batem ka Iisa

(Matiye 3.13-4.11, Luk 3.21-22, 4.1-13)

⁹ Do wiktin taar-at, Iisa uctu min geeger ka Nazareet do kid ka Galile, ɲa dakiig gas Yaaya. Min ɲa gasga, Yaaya batiziyiig do barre ka Zurdan.

¹⁰ Wiktin ta Iisa imiliy kaay min do amiydi, ɲa taliig samaan pil waakilak. Kar Ruwwin ta Bun̄di paayiji ar ammaama.

---

* **1:2-4** Wer ka gase kaawor do Malasi 3.1, Ezaayi 40.3.

¹¹ Do wer-ak, ɲa dortu gaay kaawa min kuwa ka samaaner aman : « Kiŋke ko ronɗu, nu elgicin dakina ho ki berdu galal dakina. »

¹² Min ɲaar-ak di, kodok di, Ruwwin ta Bunɗi ɲaamiig Iisa ɗo goosiner.

¹³ ɲa gintu menaw orok pood ɗo wer-aka. Wiktin ta ɲa goyiy ede-ak, *Seetanne astu gecinji. ɲa goy ko in kumin ku yeer di ho *ɗubal ku Bunɗi gay tala kaaci.

Kole ka maajirnar kuuk awalle

(Matiye 4.12-22, Luk 4.14-15, 5.1-11)

¹⁴ Yiriy rakki, ɲu obiig Yaaya danjaayne. Min ɲaar-ak, Iisa baawtu ɗo kid ka Galile, ɲa teestu gaare Kabarre ta Gala ta asa min ɗo Bunɗi.

¹⁵ ɲa kaawiy ɗo geemir aman : « Wiktinti taar ase. *Meennaw ta Bunɗi askon ko moota. Jipton goyin ko ho icon Kabarre ta Gala ! »

¹⁶ Goytu kee, Iisa jaawiy ɗo bi ka barre ka Galile. ɲa gastu gay cabe boosir seera : Simon in sinji Andre. Wiktin taat ɲa gasiigu, ɲu caba in ribbinco.

¹⁷ Iisa ɗiyiico aman : « Ason aadonnu ho naako ginin ko gay cabe geemir. »

¹⁸ Kodok di ɲu rasiig ribbinco ho ɲu aadiiga.

¹⁹ Iisa sinjitu pey unɗa sood ho ɲa gasiig kun Zaak in sinji Yaaya, ronji ku Zebede. ɲu goy siye ribbinco ka markabar in tacco.

²⁰ Do wer-ak, Iisa ɗiyiico aman : « Aadonnu ! » Hiyya, ɲu rasiig markabco in tacco ho ɲu aadiiga.

Coole ka gem ka aarid obga

(Luk 4.31-37)

²¹ Goytu kee, Iisa baawtu ɗo geeger kaak ɲu kolyi Kapernayuum in maajirnay. In yiriy ta *sabitdi,

na unjitu do ger ka salaaner ka Yuudinnar ho na teestu bilde gee.

²² Gee kuuk cokiyaaga-ak ajbiytu do bildinji, asaan bildinji-ak arro in ka agindaw ku gaanu-undi. Kar gay, na bildaag in izinne.

²³ Wiktin ta Iisa garkiyiy-ak, gem kaak aarid obga astu. Kar na teestu koole aman :

²⁴ « Wwayay, Iisa ka min Nazareet, ki rakaani gine maman ? Ki asinti ide walla ? Nun iban tam kadar kinke gem kaak Buḥ doḥtu ho na naamtu. »

²⁵ Iisa leesiji do aarid-ak aman : « Yalla bugam ho amal min do gem-anḥa ! »

²⁶ Aarid-ak azbiig gem-ak zid-zid-zid, kar na amiltu in koriya.

²⁷ Gee okinco ajbiytu, nu teestu kaawe benan-nico aman : « Way ! Taar-an garaan ta marbinto, na kaawiit in izinne ! Gem-an awna yoo do aaridnar ho nu karmiyaaga ! »

²⁸ Kodok di, kabarrey ta Iisa totirtu do kid ka Galile okinji.

Coole ka gee dakina

(Matiye 8.14-15, Luk 4.38-41)

²⁹ Hiyya, nu amiltu min do ger ka salaaner ka *Yuudinnar ho nu baawtu wer kan Simon in Andre. Zaak in Yaaya sa baawtu in nuura.

³⁰ Kogoy ta Simon gay radaw. Ta weyaw, ziti kobire. Wiktin ta Iisa astu, nu miniiga.

³¹ Na sinjitu moota, na obtu pisinti, kar na copilita. Ek di ziti ooltu ho ta teestu tale kaaco.

³² In maako, min pat gale, nu iyijig gee okinco kuuk radaw, in gee kuuk aaridna obgu.

³³ Gee ku geegirdi okinco numtu wer geero.

³⁴ Kar Iisa cooltu gee dakina kuuk gin ay biyaw ta raduwar ho kuuk aaridna obgu oki. Aaridna-ak, na balco rase botol taat nuu kaawe, asaan nu ibingiga.

Coole in bilde ka geemir
(Luk 4.42-44)

³⁵ Ka kawtinti, Iisa saktu in kawtira. Na uctu min do geegirdi ho na deettu do kalaaner. Do wer-ak, na teestu inde Buɗ.

³⁶ Simon in eenji amiltu joriyinji.

³⁷ Min nu gasga, nu diyiji aman : « Gee okinco joriyaacin. »

³⁸ Iisa gay diyico aman : « Yallinte wer ka pey, do hellinnan anɗkure. Annere oki nu baa gaare kaaw ta Buɗi. Taar-an di taat iyintu. »

³⁹ Ampaa ko, na jaawiig kid ka Galile okinji. Na gaariy kaawin do geray ku salaaner ku Yuudinnar ho na atkiy aaridna.

Cale ka burɗumdi
(Matiye 8.1-4, Luk 5.12-16)

⁴⁰ Gem kaak gin burɗum asiji do Iisa. Na dersitu do unji, na loklikiiji aman : « Gem kol Rabbiney, kiin gedire calindu ya ki ooye. »

⁴¹ Iisa taltu aminduwi, na naamtu pisinji, na diiriiga ho na kaawtu aman : « Hii, nu ooye, din calu ! »

⁴² Ek di na caltu *cawar min do burɗumji.

⁴³ Min naar-ak, Iisa naamiiga ho na karmiig aman :

⁴⁴ « Yaman, dak kaawenno bat do waanna. Kar gay, baa gaar zin do gay satkiner ho ber *satkin

uudin taat gaanuun ka Muusa kaawtu. Paa kat, ɲuu ibine kadar ki cale »

⁴⁵ Gem-ak gay deettu, ɲa daktu tees ose wer okinji maan ka coolga. Do bi ɲaar-ak ko, Iisa pooctu unje do geegirdi, ɲa goytu do kalaaner di. Geen gay digaaɲi digen di.

2

Coole ka gem kaak rungiye (Matiye 9.1-8, Luk 5.17-26)

¹ Gin menaw, Iisa yeeptu do geeger ka Kaper-nayuum ho gee dortu kadar ɲa duw ko geero.

² Do wer-ak, gee asiy asiyo nam wer arme, kara oki wer ginno. Do wer-ak, Iisa gaariico kaaw ta Bunɲi.

³ Wiktin ta Iisa kaawiyo, gee iyiji gem ka rungiye. Minnincɔ gee pood icilga.

⁴ Geen gay goy dakina ede, ɲu bal gedire iyin do unji ka Iisa. Hiyya, ɲu coktu kuwa ka gerdi, aaniy do wer kaak Iisa goyiyo ho ɲu noomtu bee. Min ɲu noomiig bee, ɲu paayiig gem ka rungiy-ak in darinɲal.

⁵ Min Iisa taliit imaanco, ɲa diyiiji do rungiiner-ak aman : « Gem kol ronji, zunuubinnan, ɲu saamiyjinɲu. »

⁶ Do wer-ak, agindaw ku gaanuun ka *Yuudin-nar sa goya. Min ɲu doriit kaaw ta Iisa, ɲu teestu kaawe do aditco aman :

⁷ « Gem-aɲ diya a maa ? ɲa nigiy biy in Bunɲ. Waa yaa gedire saamiye zunuubinna ? Illa Bunɲ keeji di ! »

⁸ Kodok di, Iisa ibiniit pikirrico ho ɲa kaawiico aman : « Maa di ku giniit pikirre taar-an ɔo aditko ? »

⁹ Ya nu ɔiy ɔo ruŋgiiner-aŋ aman : “ Zunuubin-naŋ ɲu saamiyjiŋgu ” wala ya nu ɔiyiiji aman : “ Ucu, icig dariŋgiljiŋ ho jaawu ”, taat moo melen ?

¹⁰ Kar gay, nu raka kuu ibine kadar nun *Roŋ gemor, nu gin gudurre ta saamiye zunuubinnar ɔo duniiner. » Kar pey ɲa ɔiyiiji ɔo ruŋgiiner-ak aman :

¹¹ « Nu kaawiijiŋ-aŋ, ucu, icig dariŋgiljiŋ ho ɔeet gerko. »

¹² Kodok di, min ɔo uŋco ka geemir, gem-ak uctu, ɲa iciig dariŋgilji ho ɲa ɔeettu. Okiŋco, ɲu ajbiyту tak-tak. ɲu oziliig Buŋ ho ɲu ɔiyту aman : « Maan ɲaar-aŋ, gi bal taliŋ yiriy rakki ! »

Kole ka Lebi (Matiye 9.9-13, Luk 5.27-32)

¹³ Min ɲaar-ak, Iisa yeptu pey ɔo bi ka barre ka Galile. Gee dakin asiiji, ɲa gaariico kaaw ta Buŋdi.

¹⁴ Iisa sinjitu sood min ɔo wer-aka ho ɲa taltu gay obe miirir rakki, sinji Lebi roŋ ka Alpe. ɲa goy ɔo riyoy. Kar Iisa ɔiyiiji aman : « Uc aadnu ! » Ek di Lebi uctu, ɲa aadiiga.

¹⁵ Iisa baawtu iŋ maajirnay ɔo ger ka Lebi ho ɲu goyту tee. Do wer-ak, gay obe miirir iŋ gee kuuk goyiŋco arro astu dakina tee iŋ ɲuura. ɲu goyiy ɔo wer-ak, asaan min gee kuuk aadaag Iisa, gee ar ɲuur-aŋ goy dakina.

¹⁶ Min *Pariziyenna kuuk agindaw ku gaandu-undi oki taltu kadar Iisa tiya iŋ gee-ak, ɲu indiig maajirnay aman : « Maa di, ɲa tiyiy iŋ gee-aŋku ? »

17 Iisa doriit kaawco ho ɲa telkiico aman : « Gee kuuk cewey barayɗo daptoor, illa ɲuur kuuk raɗaw. Nun bal ase ɗo gee kuuk tala ziŋkico a ɲu sellen. Nu as ɗo ɲuur kuuk ibina kadar ɲu gina jookumo. »

*Inde ɗo bi ka sayamner
(Matiye 9.14-17, Luk 5.33-39)*

18 Yiriy rakki, maajirnay ku Yaaya-Batist in Pariziyenna ictu sayamne uudin ta ɲu icgiyo. Gee astu indin Iisa aman : « Maajirin ku Yaaya-Batist in ku Pariziyennar ica sayamne. Maa di, kunjin gay icgiyɗo ? »

19 Iisa telkiico aman : « Gee kuuk ɲu kolig ɗo iidin ta obindi, ya ɲu goy misa in ɲaar kaak obe, wala kuu gedire kuuco kaawe a ɲuu ice sayamne ? Ha'a, ɲu gediraado ice sayamne wiktin ta gem kaak ob goy datikco !

20 Kar gay, wiktin yaa ase taat ɲuu icin ɲaar kaak obe min ɗo datikco. Yiriy taar-at kat, ɲu asiy ice sayamne. »

21 Kar Iisa kaawiico pey aman : « Waan naallo kesuun taat zoode in giteen kaak marbinto. Yampa, giteen-ak obaat mirin ta bokiyo ho mutti gaayiy pey tatiko.

22 Waan laado maam kuuk eelaw ɗo etirsinna kuuk taay ko. Yampa, maam-ak yaa pikin etirsinna-aku, ɲuu ɲaale keder ho etirsinna-ak sa yaa nige. Kar gay, gee liya maam kuuk eelaw illa ɗo etirsinna kuuk marbinto. »

*Iisa in yiriy ta sabitdi
(Matiye 12.1-8, Luk 6.1-5)*

²³ Yiriy rakki taat *sabitdi taat *Yuudinna eelgiy geero, Iisa in maajirnay aadtu do morginar. Wiktin ta nu biriyo, maajirnay teestu yiime kay ku *gemer, nu eeymiyo.

²⁴ Pariziyenna taliigu, kar nu diyiji do Iisa aman : « Talu ! Maa di, maajirnan giniy maan kaak gi gingigdo in eele ka geeror ? »

²⁵ Iisa telkiico aman : « Ku bal garkiyin ga maan kaak Dawuud in eenji gintu yiriy rakki taat mey diyigu ? »

²⁶ Do wiktin taat Abiyataar goy *mee satkiner ka tatko, Dawuud unjitu do ger ka Bundi ho na teetu mappa kaak nu bertu *satkin do Bundi ho na beriico do eenji oki. Zer tee naar-ak, nuur bal gine botol taat nu teenji, illa gay satkiner di. »

²⁷ Iisa kaawiico pey aman : « Geen ke wala nu kilgiyig do bi ka eele geeror di ? Ha'a ! Nu diyit yiriy ta sabitdi a taa gaaye gee.

²⁸ Naar nun *Ron gemor di mee sabitdi. »

3

Coole ka gem kaak pisinji mate (Matiye 12.9-14, Luk 6.6-11)

¹ Kar Iisa unjitu pey do ger ka salaaner ka *Yuudinnar-aka ho na gastu gem kaak pisinji mate.

² Adin gay dibiji do Iisa. Nu rakiy tale ya naa coolin gem-ak in yiriy ta sabitdi, kar nuuji diye kaawo.

³ Iisa kaawiji do gem kaak pisinji mat-ak aman : « Ucu ! As datik anne ! »

⁴ Iisa indiig gee ku talaaga-ak aman : « *Gaanunte kaaw a gii ginguwe taat sellen wala gii ginguwe taat jookumo in yiriy ta *sabitdi ? Gii jilguwe gee wala gii idguwıncı ? » Njuur gay bugum di.

⁵ Min ɲa indiig pa-ak, ɲa taliig gee-ak in dapinko, asaan denjinco amil lawa. Kar ɲa yeepiiji do gem ka pisinji mat-ak aman : « Taarig pisinjin. » Ek di ɲa taariiga ho pisinji cooltu do weriy.

⁶ Min ɲaar-ak, *Pariziyenna amiltu. Ek di ɲu deetu kaawco in gee ku aadaag sultan *Herood maman ɲuu deen Iisa.

Gee dakina in Iisa

⁷ Iisa in maajirnay uctu ho ɲu baawtu do bi ka barre ka Galile. Gee dakin aale aadiiga. ɲu asa min Galile, min Zuude,

⁸ min Zeruzaleem ho min kid ka Idume. Goy kuuk asa min aar barre ka Zurdan ho min kid ka geeger ka Tiir in ka Sidon. Gee-ak asiiji do Iisa, ɲu dor maan kaak ɲa giniyo.

⁹ Iisa diyiico do maajirnay a ɲuujı iyin markab moota paa gee kuuk dakin-ak yaa tiryinji.

¹⁰ Uudin taat ɲa cooliy gee-ak, gee ku radaw okıncı akiliy zinıko, ɲu rakiy diirinji.

¹¹ Ya gee ku gin aaridna talga-ak, ɲu solligiy do unji ho ɲu kooliy aman : « Kinken di Ron ka Bunıdi. »

¹² Kar ɲa karmiig tak a ɲuu gaarinjido.

Paliinna kuuk orok in seera (Matiye 10.1-4, Luk 6.12-16)

¹³ Min ɲaar-ak, Iisa coktu ka dambar. ɲa koltu gee kuuk ɲa rakiyo ho ɲu asiiji.

14 Do wer-ak, ɲa doɓtu minninco gee orok in seera, ɲa diyiiico siɲ a ɲu paliinna. ɲa doɓiigu asaan ɲa raka ɲuu goye in ɲaara, ɲaa tabiriŋco, ɲu ɓaay gaare Kabarre ta Gala

15 ho ɲuu atikguwe aaridna.

16 An ko siŋco ku paliinnar kuuk orok in seera : Simon kaak Iisa koliig oki Piyer,*

17 Zaak roŋ ka Zebede in siɲji Yaaya kuuk Iisa koliig oki Bowanergees, siɲ ɲuur-an diya aman : “ gee ku ar dildile ka buɲdi ”,

18 Andre, Pilip, Bartelemi, Matiye, Tooma, Zaak roŋji ka Alpe, Taade, Simon kaak mala do darrey,

19 in Zuudas Iskariyoot, ɲaar kaak asaaji isine do Iisa.

Iisa in geenji ku geero

20 Min ɲaar-ak, Iisa yeeptu geero. Gee dakina numiiji pey nam Iisa in maajirnay bal gase wiktin fa ɲuu tee.

21 Min siɲtay dortu pa-ak, ɲu astu a ɲuu iyin gerco, asaan ɲu kaawa do aditco a ɲa oliyaw.

Iisa in tatkaw ka aaridnar

(Matiye 12.22-32, Luk 11.14-23, 12.10)

22 Agindaw ku *gaanuun ka Yuudinnar astu min Zeruzaleem ho ɲu kaawtu aman : « ɲa gin *Seetanne kaak ɲu koliy Belzebuul† ! » Ho ɲu kaawtu pey aman : « Gem-an atkaag aaridna illa in gudurre ta tatkaw ka aaridnar ! »

23 Kar Iisa koliigu, ɲa deliico danla aman : « Maman Seetanne yaa gedire pey atke ziy ?

---

* **3:16** 'Piyer' : Siɲ ɲuur-an diya a 'dambi'. † **3:22** 'Belzebuul' : ɲu siɲ ku rakki ku Seetanner.

24 Ya meennaw taat geenti taasina benannico, maman goyiŋco yaa baawe ?

25 Ho ya gee kuuk do adiy ka gerco kat ello zinjico, maman goyiŋco yaa baawe ?

26 Pa-ak, ya Seetanne kat ello ziy ho ya geenji kat kaawco bagdo, gudurrey gediraado taa taaye, illa taa peye.

27 « Ku iban di, waan gediraado unje do ger ka gem kaak bombo, naa soke gamnay, illa ya na duunig ja. Kar ya na duunig gay, naa gedire sokin gamnay bal kaawo.

28 Ka seener nu kaawaako, Bun yaa saamiye zunuubinna okiŋco ku geemir yoo nuur kuuk binjico amila gallo in naara oki.

29 Kar gem kaak niga biy in Ruwwin ta Bundi gay, Bun saamiyaajido. Gem naar-ak gin zunuubinna kuuk gaasdo tak-tak. »

30 Iisa kaawiy pa-ak, asaan nu diya a na gin aarid.

Atan Iisa in sijtay

(Matiye 12.46-50, Luk 8.19-21)

31 Min naar-ak, atan Iisa in sijtay astu. Nu peytu kara, kar nu naamtu gem baawtu kolinji.

32 Gee dakina leyig Iisa datko, kar gem-ak diyiji aman : « Gem koltacco, yaako in sijtan goy kara, nu indacin. »

33 Kar Iisa telkiji aman : « Yaani kat waa ho sijtar gay kun waa ? »

34 Na taliig gee kuuk leyga-ak, kar na diytu aman : « Talon, an ko yaani ho sijtar.

35 Ka seener, ay gem kaak gina taat Bun rakiyo, naar di sindu, boor ho yaani. »

4

Danjil ta gay luwor (Matiye 13.1-9, Luk 8.4-8)

¹ Iisa teestu pey garkiye gee do bi ka barre ka Galile. Gee dakina numiiji nam na cok ka markabar, kat na goytu. Geen gay goy do gongumor.

² Na gaariico kaawin dakina in dele ka danjal. Na kaawiico aman :

³ « Cokiyon ! Gin gem rakki 6aa luwo do morgoy.

⁴ Wiktin taat na luwiy-ak*, busumji daarin sollitu do botildi ho diid teeyiig okinco.

⁵ Busumji daarin sollitu do wer kaak gin karniyo ho kiday perew di. Kodok di, busam-ak amiltu asaan kidco sood di.

⁶ Wiktin taat pat korsitu, ta aayiig kuuk amil-aku asaan nu bal paaye caari.

⁷ Daarin gay sollitu do wer kaak gin pompal kuuk gin jamay. Nu maadiy sawa nam pompal-ak gootiigu, yoo ron sa nu bal imile.

⁸ Kar daarin gay sollitu do kid kaak samaane nam nu neetu. Ganduulin daarin wee ron orok subba, daarin orok bijigiy ho daarin gay miya†. »

⁹ Kar Iisa kaawtu pey aman : « Ya ku gin denjina, laan denjinko samaane, kuu cokiye ! »

Baat ta danjil ta gay luwor (Matiye 13.10-17, Luk 8.9-10)

---

* **4:4** 'Wiktin taat na luwiy-ak' : Luw taar-at, nu dawiiig dawe ar ginte liyiy buur. † **4:8** 'ron miya' : Do darre ta Israyeel, ya ganduulic rakki wee ron orok subba, na samaan ko. Ya ronji miya, naar-ak, na samaan paka.

¹⁰ Wiktin ta Iisa sinjitu sood min gee-ak, maajir-nay in gee kuuk goy do serpey indiig a njaaco gaare baat ta danjal.

¹¹ Na telkiico aman : « Bun gaarkonj loko maan kaak cigile kaak kaawa do bi ka *Meennuwi. Kar do gee ku pey gay, na kaawaaco in dele ka danjal.

¹² Asaan

“ Ya nu tala sa, ar nu tallo
ho ya nu cokiya sa, ar nu cokaydo.
Yampa, ta-an nuu jipte goyinc
ho Bun yaaco saamiye. ”‡ »

¹³ Kar Iisa diyiiico aman : « Ku ibanno baat ta danjal-anta walla ? Kar di maman kuu ibine baat ta danjal ta pey ?

¹⁴ Anne-ak, gem kaak luwaw, naar totira kaaw ta Bundi. Nuur kuuk cokiyaat kaaw gay, nuur ar wer ka busam solliyo.

¹⁵ Gee daarin, nuur ar bit ka botildi, wer ka kaaw-at totiriyo. Min nu doriit kaaw-at di, *See-tanne asiy imiliit min do aditco.

¹⁶ Kar daarinco gay, nuur ar wer kaak gin karjiyo. Nu cokiyiit kaaw ta Bundi ho kodok di, nu ooyiit in galal.

¹⁷ Kar kaaw-at gay, nu rasgitdo taa paaye caari, nu obiit do menuwir di. Ya taabin ase wal gee waraago do bi ka imaanco, ek di nu rasiita.

¹⁸ Pey daarinco ar wer kaak gin pompal kuuk gin jamay. Nu cokiyiit kaawo,

¹⁹ kar gay, nu pakira do goyinc di, nu bariya malle ka duniiner, nu diya gelbinco do gamin

---

‡ **4:12** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 6.9-10.

ku duniiner. Gamin njuur-ak imiliit kaaw taat nu dortu min do aditco ho ta rawtiy maala.

²⁰ Gee daarin gay ar wer ka samaane. Njuur-ak cokiyyit kaawo, nu ooyiita ho ta wiyiy ronj : daarin wee ronj orok subba, daarin orok bijigiy ho daarin gay miya. »

Dañil ta lampa
(Luk 8.16-18)

²¹ Kar Iisa diyiico aman : « Ginno gem kaak biya lampa ho na zuukiit inj bardila wala na diyiit ba danlil. Kar gay, ya gem biy lampa-ak, na diyiit do wer ka jadanj.

²² Gamin okinco kuuk cigile, nuu imilinco kara, ho kuuk nu rakaado a gee yaa ibininco sa, nuu ibininco nam nuu talinco waranj.

²³ Ya ku gin denjina, laanj denjinko samaane kuu cokiye. »

²⁴ Iisa diyiico pey aman : « Pakironj samaane do maan kaak kuu cokiye ! Buñ yaako yeepin maan kaak ku ginij do geemir, kar naako gaaye pey min kuwa.

²⁵ Gem kaak gine, Buñ yaaji gaaye pey min kuwa. Kar naar kaak bal ginenj gay, ya na diy kaay a na gin maanna oki, nuuji imilin minninye. »

Dañil ta busumdi

²⁶ Iisa diytu pey aman : « *Meennaw ta Buñdi ar gem kaak liya buur.

²⁷ Gem-ak, aando, na weyiyo, yiriy na goyiy mento, kar na ibanno maman kooy amiliyo ho ta maadiyo.

²⁸ Ta amiliy-ak, kid boosit ko. Ta teesiy ja min aaro, ta buriyiyo, ta pikiyo, ta obiy roŋ, kar kat ta niyiyo.

²⁹ Ya koo-at nee, gem-ak iciy goole, ŋa teesiy seŋe, asaan wiktin ta seŋindi nec ko. »

*Danjil ta busum kaak ŋu koliy mutaard
(Matiye 13. 31-34, Luk 13.18-19)*

³⁰ Iisa diytu pey aman : « *Meennaw ta Bunɗi taar ar maa ho naa gaarin inɗanɗil ta moo ?

³¹ Taar ar busum ka mutaard kaak gem luwtu. Min roŋ okiŋco, ŋaar di kapak tak-tak.

³² Kar ya ŋa amile ho ŋa maade, ŋa deetiy tatik pak gamin okiŋco kuuk amila do jineendi. Ŋa imiliy leegin aginda nam diid sa saayiy geriyco do leeginay. »

³³ Ansii ko, Iisa garkiyiy gee inɗanɗil ka danɗal dakina ar taar-an di, uudin taat ŋuu gedire obe do kayco.

³⁴ Ŋa garkiyiy gee illa inɗanɗil ka danɗal di. Kar ya ŋu dak keeco inɗanɗil maajirnay gay, ŋa gaariico baati okintiti.

*Peye ka usi
(Matiye 8.23-27, Luk 8.22-25)*

³⁵ Yiriy taar-at di, inɗanɗil maako, Iisa diyiico do maajirnay a ŋuu aale aar barrer.

³⁶ Iisa gay goy ka markabar di. Kar maajirnay deettu inɗanɗil ŋaara, ŋu rasiig gee do gongumor. Markabin daarin sa deettu inɗanɗil ŋuura.

³⁷ Kodok di, us teestu abire gidi-gidi-gidi do barrer ho amay teestu awke. Amay aastu do markabar nam ŋa miintu.

³⁸ Wiktin taar-at, Iisa gay weya do markabar aaro nam na tokume. Maajirnay niiniig aman : « Gem koltacco, kin isiñcinno ga ? Ucu ! Amay tiyaate. »

³⁹ Iisa niintu, kar na leesiiji do usi ho na diyiiico do amiydi aman : « Bugumon ! Yalla peyon ! » Ek di us peytu ho wer siintu dil.

⁴⁰ Kar Iisa kaawiico do maajirnay aman : « Maa di ku giniy kolaw ansi ? Yoo diñka, ku amnaydo misa walla ? »

⁴¹ Nuur gay kolaw unjiico, kar nu teestu inde zinjko aman : « Naar-an kat maa gemir kaak nam usu in amay din sa karmiyaaga ? »

5

Coole ka gem kaak aarid obga (Matiye 8.28-34, Luk 8.26-39)

¹ Min naar-ak, Iisa in maajirnay ottu aar barre ka Galile, do kid ka gee ku nu koliy Zerazienna.

² Iisa paaytu min ka markabar. Tala kar gem rakki aarid obga amiliiji min do maggindi.

³ Gem-ak goynji do maggindi di. Yoo in jinzirre oki, nu gedarro duuninji.

⁴ Awalle, nu doodgiijiig asinji in jinzirre ho nu duungiijiig pisinji in zirnac. Kar na okidiig zirnac ho na kilig jinzirre. Ginno pey gem ka bombo yaa gedire duuninji.

⁵ Yiriyo, aando, goynji do maggindi ho ka dambiniidi di. Na kooliyo ho meenji di awriy zinj kay in dambay.

⁶ Min na taliig Iisa min serek di, na iciig gafi ho na astu dersa do unji.

⁷ Kar ɲa kooltu raɗa aman : « Ki rakaan ginin maman, Iisa, roŋ ka Buŋ ka kuwa ? Baanu, nu indaaciŋ, dakin taabiɲindudo ! »

⁸ Gem-ak kaawiy pa-ak, asaan Iisa diyiiji aman : « Amal, rasig gem-aŋka, aarid ka maala-aŋka. »

⁹ Kar Iisa indiig aman : « Kiŋ sinjiŋ waa ? » Naar gay telkiiiji aman : « Nun sinɗu “ Dakinaw ”, asaan nin dakina. »

¹⁰ Kar ɲa loklikiiiji do Iisa a ɲaa ɲaaminɗo kara min do darrer.

¹¹ Do wer-ak, gin kinziirna dakina gooya ka dambar.

¹² Aaridna loklikiiiji do Iisa aman : « Atikni ni baay unje do kinziirna aŋkure. »

¹³ Iisa ooytu. Hiyya, aaridna-ak amiltu min do gem-aka ho ɲu unjitu do kinziirnar. Kodok di, min ka dambar, kinziirna-ak okiŋco eeztu tem in gadco, ɲu sollitu do barrer ho amay teyiigu. Kinziirna-ak yaa nece ar alip seer pa.

¹⁴ Min gee kuuk gooya kinziirna-ak taliig maan kaak kuuniy-ak, ɲu gadtu, ɲu iyiit kabarre-at do geegirdi ho do hellinniidi. Min gee doriit kabarre-at, ɲu astu talin maan kaak kuuniy-aka.

¹⁵ ɲu asiiiji do Iisa ho ɲu taliig gem ka aaridna obga-ak goy keder, ɲa coole nam ɲa is ko kesuune. Min ɲu taliiga-ak, kolaw obiigu.

¹⁶ Gee kuuk talig maanna-ak osiico do eenco man gem kaak aaridna obga-ak cooltu ho maman aaridna-ak unjitu do kinziirnar.

¹⁷ Kar gee-ak kaawiiiji do Iisa a ɲaa baane, ɲaa deete min do kidco.

¹⁸ Wiktin taat Iisa neptu ka markabar, ɲa rakiy ko deete, gem ka cool-ak loklikiiiji a ɲa baa in ɲaara.

19 Iisa gay pooçji. Kar ña ñiyiiji aman : « Yeep gerko, gasgu geenjin ho osco maan kaak Bun gini-ijin ho maman ña taltu aminduwin. »

20 Gem-ak deettu. Ña teestu kaawe do kid kaak ñu koliy Geegirnay ku Orok. Ña osiicog ay maan kaak Iisa giniiji. Gee okinco ku dorit kaawoy-at ajbiyту.

*Coole ka daatkor in nooye ka micar
(Matiye 9.18-26, Luk 8.40-56)*

21 Wiktin taat Iisa yeptu in markaba min aar barrer, ña paaytu do gongumor ho gee dakina asiiji.

22 Do wer-ak, gin gem rakki sinji Jayrus astu. Ñaar ko tatkaw ka ger ka salaaner ka *Yuudinnar. Min ña taliig Iisa, ña dersitu do unji.

23 Ña loklikiiji aman : « Romor ta kapak raka mate. As kiiti lee pisinjin do kaati, taa coole ! »

24 Hiyya, Iisa deettu in ñaara. Gee dakina aadfigu nam ñu tiryaga.

25 Do wer-ak, gin daatik rakki baarti taa6iyaata. Elgin orok in seer, ñu miña miñen di.

26 Ta taa6iy dakina, ta jaaw do gay dawner dakina, ta gaasig ka pisinti. In taar-at oki ta bal coole, baarti goy miña di.

27 Ta dortu gee kaawa do bi ka Iisa, ta sinjitu moota min aar ta geemir, ta diiriit bit ka kesuuney.

28 Ta giniy pa-ak asaan do adti ta kaawa aman : « Ya nu gedir diirin bit ka kesuuney-an di, naa coole. »

29 Ek di baarti peyту, ta aawtu ziti kadar ta coole.

30 Do wer-ak, Iisa aawtu kadar gudurre amil min do ziy. Na kolsitu, na indiig gee-ak aman : « Waa diirit kesuuner ? »

31 Maajirnay telkiiji aman : « Ki tala di gee tiryaaaciñ, kar ki indiy kat a “ waa ga diirintu ” ? »

32 Iisa gay talaag di, na rakiy ibine waa kaak diirga.

33 Daatko-at kolaw obiita, ta teestu azire asaan ta iban maan kaak astiti. Ta astu, ta dersitu do unji, kar ta kaawijiit seen okintiti.

34 Iisa diyiitit aman : « Gem kol romoy, imaanke coolinke. Baa in aapiye. Raduwke rasiñke. »

35 Wiktin taat Iisa kaawiy pa-ak, gee astu min ger ka Jayrus tatkaw ka ger ka salaaner-aka ho nu kaawiji aman : « Romon taar mat ko. Maa di ki taabiyyig pey *Rabbin-anka ? »

36 Kar Iisa doriit kaaw-ata ho na telkiiji do Jayrus aman : « Dak gineno kolaw. Aaman di. »

37 Iisa todiiico do geemir a nuu aadiñcodo, illa na kol Piyer, Zaak, in sinji Yaaya.

38 Min nu ottu wer kan Jayrus, Iisa gastu gee dakina hawiyaw. Nu alaw ho nu koolaw.

39 Iisa unjitu geero, na kaawiico do gee-ak aman : « Maa di ku aliyo ho ku giniy hawne ? Mic-an taar bal mate, ta weya di. »

40 Gee-ak ajimiyaag Iisa. Kar naar gay imiliig okinco kara, illa fak aginiyti ku micar in maajir-nay ku subba di. Kar na unjitu zugar, wer ka mic-at goyiyo.

41 Na obiit min do pisinti ho na kaawiitit aman : « Talita kum ! » Ampa-ak aman : « Gem kol romoy, nu kaawaake : ucu ! »

⁴² Mic-at uctu puruk, ta teestu jaawe. Elginti orok in seera. Do wer-ak, ta bico sa amallo ho nu ajbiytu tak-tak.

⁴³ Kar Iisa karmiig a nu kaawenno tak-tak do gemor ho na diyiiico pey a nuuti bere tee.

6

Iisa do geeger ka Nazareet (Matiye 13.53-58, Luk 4.16-30)

¹ Hiyya, Iisa amiltu min do wer-aka, na deettu do darrey ho maajirnay sa aadiiga.

² Yiriy ta *sabitdi, Iisa baawtu do ger ka salaaner ka *Yuudinnar ho na teestu garkiye gee. Nuur kuuk cokiyaaga-ak, okinco ajbiytu tak-tak. Nu kaawtu benannico aman : « Kaawnay-an, na gasig min momo ? Ilimji ho gudurre taat na giniy gamin kuuk ajbay-an, na gasig min momo ? »

³ Yampa, na ginaado gem ka gerkiide atiydi-aka, ronji ka Mariyam, sinco kan Yakuub, Yuusup, Zuud in Simon ? Sintay ku daad sa goy in ginte annen doo di ? » Taar-an ko todco aamine.

⁴ Kar Iisa diyiiico aman : « Ay wero, nabiinco, nu karmiyaag di. Illa do wer kaak nu weeyiiga ho do adiy ka gerco di, nu karmiyigido. »

⁵ Do wer-ak, Iisa bal gine gamin dakina ku ajbay, illa na lee pisinji do gee minaw minaw paa di ku radaw ho nu cooltu.

⁶ Iisa ajbiytu do bi ka imaanco taat sood-ata.

Kar na jaawig hellinnan ku moota in geeger ka Nazareet, na garkiyiy gee.

Naame ka paliinna kuuk orok in seera (Matiye 10.5-15, Luk 9.1-6)

⁷ Yiriy rakki, Iisa koliig maajirnay kuuk orok in seera ho ɗa beriico izinne taat ɗuu atke aaridna. Na ɗaamiig seer, seer.

⁸ Na kaawiico aman : « Yaman ya ku ɓaawaw, dakoŋ icenno yoo maanna, wala tee, wala mokolle, wala gurus, illa doŋkilo.

⁹ Ison ɗugira ho kesuun sa taat do zinjikon di. »

¹⁰ Kar ɗa kaawiico pey aman : « Do ay ger kaak ku paaytu, goyoŋ eden di nam menuwko yaa gaase. Ya menuwko gaase, kar kuu deete min do ger-aka.

¹¹ Kar wer kaak gee pooc obinŋko ho ɗu pooc cokiye kaawkoŋ gay, deetoŋ min ede ho kokon burintal kuuk do asinŋko.* Pa-ak yaaco gaare kadar ɗu gin jookumo. »

¹² Maajirnay deettu, ɗu teestu kaawe do geemir a ɗuu jipte goyiŋco.

¹³ ɗu atkiy aaridna ho ɗu etiliico sewe do gee kuuk radaw, kar gee-ak cooliyo.

*Muutuy ta Yaaya-Batist
(Matiye 14.1-12, Luk 9.7-9)*

¹⁴ Wiktin taat *Herood dortu gee kaawa bi ka Iisa, sinji alaw aale, asaan ɗu diya aman : « Gem-aŋ, ɗaar Yaaya-Batist ! ɗaar nooy min do muuti. Paa ko, ɗa gintu gudurre taat ɗa giniy gamin kuuk ajbay. »

¹⁵ Kar daariŋ a ɗa *Eli. Daariŋ gay a ɗa nabiinŋce kaak ar nabiinna kuuk min awalle.

---

* **6:11** 'kokon burintal kuuk do asinŋko' : Pa-ak gaara kadar ya gee ku geeger-aŋ jag min botol ta samaan sa, do gaayiyco.

16 Min Herood doriig kaawin-aŋ okiŋco, ɲa diytu aman : « ɲa Yaaya-Batist kaak nu dukumtu kaay-ak di nooye. »

17-18 Do wiktin taat Yaaya goyiy misa in odinay, Herood gay obit Herodiyaad, daaciy ta sinji Pilip. Do bi ɲaar-ak ko, Yaaya kaawiiɲi do Herood aman : « *Gaanuun baljin bere botol taat kii obin Herodiyaad, daaciy ta sinjin. » Min Herood dortu pa-ak, ɲa bertu izinne ɲu obiig Yaaya, ɲu duuniig in jinzirre ho ɲu unjiig daɲaayne.

19 Herodiyaad obijit do Yaaya, ta bariya ko muutuy di. Kar ta bal gase botol.

20 Herood gay karmiyaag Yaaya. Ya ɲa cokiya kaawoy, kaaw-at barjilaaga. In taar-at oki, ɲa el cokiye kaawnay. Asaan ɲa iban kadar Yaaya kaawa seene ho ɲa gem sellen do unji ka Bunɲi. Do bi ɲaar-ak ko, Herood gooyaag min do Herodiyaad.

21 Kar yiriy rakki, Herood gintu iidin ta alguway. ɲa koliig agindaw ku darrer, agindaw ku askirnar ho in aginay ku Galile okiŋco.

22 Do wer-ak, romti ta Herodiyaad unjitu waare do unco ka geemir. Min Herood in gee kuuk ɲa koltu taliita-ak, ta ajbiygu nam Herood kaawiitit a ɲaati bere ay maan kaak ta inditu di.

23 Kar ɲa togiliitit aman : « In Bun, ya maan kaak ka inditu di, naake berinji yoo cenne[†] ta meennuwir oki. »

24 Hiyya, mic-at amiltu, ta indiit yaaco aman : « Naa inden kat maa ? » Yaaco gay telkiitit aman : « Baa indig kaay ka Yaaya-Batist. »

[†] 6:23 'cenne' : Werin daarin, ɲu kaawa a 'serpe'.

²⁵ Mic-at yeepiiji kodok do sultan ho ta kaawiiji aman : « Nu raka kiidu berinji kaay ka Yaaya-Batist annen di do gartar ! »

²⁶ Do wer-ak, sultan Herood adiy nigtu. Kar min na togil do unco ka geemir gay, na bal nakire pey do kaawoy.

²⁷ Ek di sultan tabirtu askirince ho na beriiji izinne a na baa iynji kaay ka Yaaya-Batist. Askirince-ak baawtu do danjaayner ho na dukumiig kaay ka Yaaya-Batist.

²⁸ Min na dukumga, na iciig do gartar ho na beriitig do gemso-ata. Taar gay beriitig do yaaco.

²⁹ Wiktin ta maajirnay ku Yaaya doriit kabarre-at, nu asiig ic momtey ho nu tiisiiga.

Bere ka teendi do gee alip beey

(Matiye 14.13-21, Luk 9.10-17, Yaaya 6.1-14)

³⁰ Min paliinna yeeptu, nu osiiji do Iisa gamin okinco kuuk nu gintu ho bilde kaak nu bilditu gee.

³¹ Gee dakina asiyo ho nu yeepiyo nam Iisa in maajirnay bal gase wiktin ta nuu tee. Iisa diyiiico do maajirnay aman : « Yallinte yeero, ku baay dak jammiye sooda. »

³² Hiyya, nu neptu markaba ho nu deettu keeco yeero.

³³ Wiktin taat nu deetiy-ak di, gee dakina ibiniig wer kaak nu baayiyo. Gee ku min do hellinniidi okinco amiltu in asinco, nu gadtu, nu baawtu do wer-aka nam nu ogiriico do kun Iisa.

³⁴ Min Iisa paaytu min ka markabar, na gasiig gee kuuk dakin-aku. Do wer-ak, na taltu amin-duwco, asaan nu ar tamgi kuuk ginno gemco ka gooyindi. Kar na teestu bildinco in kaawin dakina.

³⁵ Wiktin taat pat gal ko, maajirnay sinjiiji moota ho ŋu kaawiiiji aman : « Gem kol tacco, pat-an deete ho wer sa serek.

³⁶ Kaawco do gee-aŋ a ŋuu totire do hellinniidi ho do geray ku gee kuuk goy yeero, ŋu baayiy gidiye tee. »

³⁷ Kar Iisa telkiico aman : « Kuŋ maaniikon di beronco tee ! » Njuur gay indiig aman : « Gee-aŋ, gurus dakin ja kat yaaco nece. Ki raka a ni baa gidiye paa di walla ? »‡

³⁸ Iisa gay diyiico aman : « Baaŋ, dakoŋ tala, ku gin mappa minaw. » Nju daktu tala, kar ŋu kaawiiiji aman : « Ni gin mappa beeyi in boos seera. »

³⁹ Iisa diyiico aman : « Kaawonco do gee-aŋ a ŋuu goye ka gaŋ ka balan. »

⁴⁰ Hiyya, ŋu goytu, ŋu deettu werin dakina, daariŋ miya, daariŋ gay orok beey.

⁴¹ Min ŋu goye, ŋa sokiig mappa kaak beey in boos kuuk seer-aku, ŋa jaaltu kaay ka samaaner ho ŋa deltu barkin do Bundi. Kar ŋa pirsiiig mappa ho ŋa beriicog do maajirnar a ŋuu deediŋ do gee-aku. Boos ku seer-ak sa, ŋa deediicog okiŋco.

⁴² Okiŋco ŋu teetu, ŋu aaytu.

⁴³ Kar maajirin miintu girdin orok in seer in mappa ho boos kuuk dak-aku.

⁴⁴ Miday kuuk tee-ak gay yaa nece ar alip beey pa. §

*Jiwi kuuk ka amiydi
(Matiye 14.22-33, Yaaya 6.15-21)*

‡ **6:37** Wer-aŋ, maajirnay ku Iisa kaaw do bi ka 'deniye miy seera'. Gurus ŋaar-ak nec in kaak gem yaa gase do koyin porpod ku gawnar.

§ **6:44** 'alip beey' : Daadi in koogin gay, ŋu bal osiŋco.

⁴⁵ Min n̄aar-ak, kodok di, Iisa diyiico d̄o maajirnay a n̄uu n̄epe ka markabar n̄uui ogire ar barrer aaniy geeger ka Betsayda. N̄aar gay d̄aktu a n̄aa n̄aamin̄co ja gee-aku.

⁴⁶ Min n̄a n̄aamiigu, n̄a coktu ka dambar a n̄aa inde Buñ.

⁴⁷ Pat gale, maajirnay in̄ markabco ot ko d̄atik barrer. Iisa gay d̄ak keeji kara.

⁴⁸ Us teestu abire gidi-gidi-gidi, n̄a n̄aamiigu nam markabco sin̄jaad̄o. In̄ d̄atik kawtira, Iisa jaawa ka amiydi, n̄a ica botilco nam n̄a gaay birin̄co.

⁴⁹ Wiktin taat n̄u taliig Iisa jaawa ka amiydi-ak, n̄uur a wal ta kelmo ho n̄u teestu koole rad̄a.

⁵⁰ Okin̄co min n̄u taliiga-ak, kolaw un̄jiico tak-tak. Kar kodok di Iisa diyiico aman : « Obon̄ aditko ! N̄a nunun di, dakon̄ gineno kolaw. »

⁵¹ Kar n̄a coktu in̄ n̄uura ka markabar, us peytu min d̄o abirin̄ji ho maarjirnay sa ta bico amal̄lo.

⁵² N̄u ajbiyту-ak asaan maan ka Iisa gintu in̄ mapp-a-ak sa, n̄u bal ibine baay, kayco d̄ibire.

*Coole ka geemir d̄o kid ka Zenezareet
(Matiye 14.34-36)*

⁵³ Min Iisa in̄ maajirnay aaliig barre-ak, n̄u ottu d̄o kid ka Zenezareet ho n̄u peyiig markabco d̄o gon̄gum̄or.

⁵⁴ N̄u paaytu keder, kodok di gee ibiniig Iisa.

⁵⁵ Gee-ak jaawiig kid ka Zenezareet okin̄ji, n̄u miniy zin̄kico d̄o wer ka Iisa ottu, kar n̄u iyiiig geeñco kuuk rad̄aw in̄ darin̄gilnico.

⁵⁶ D̄o ay helline wal geeger wal d̄o geray ku gee kuuk goy yeero, n̄u imiliig geeñco ku rad̄aw d̄o wer ka berel. Kar n̄u marmiliiji a n̄aa rasiñco n̄uu diire

kin bit ka kesuuney-at di. Paa ko, okiñco kuuk diirta-at cooltu.

7

Iisa in aadanna ku aginiydi (Matiye 15.1-9)

¹ Gee ku ñu koliy *Pariziyenna in agindaw daarin ku *gaanuun ka *Yuudinnar astu min Zeruzaleem. Ñu numiiji do Iisa.

² Ñu tal maajirñay daarin bal karmiye ace ka piñco ar ka aginiyco gingiy ya ñu raka tee.

³ Ka seener gay, Pariziyenna in Yuudinna okiñco, ñuur karmiya kaaw taat aginiyco rasiico. Uudin ta aadin ta aginiyco, ñuur taado ya ñu bal ace piñco samaane.

⁴ Ya ñu yeep min do suuginer, ñu aca ja asiñco kar kat ñu tiyiyo. Ta taar-anno di, ñu karmiya pey gamin ku pey kuuk aginiyco gaariico ar ace ka *kordindinar, ka balsinsindi in ka koñgilgildi ku hadinner.

⁵ Pariziyenna in agindaw ku gaanuun ka Yuudinnar indiig Iisa aman : « Maa di maajirñay iciydo kaaw taat aginiyte rasiite ? Ya ñu raka tee, maa di ñu acgiydo piñco ar kaak aginiyte diyiite ? »

⁶ Iisa diyiico aman : « Talon gee kuuk kaawa in biñkico di ho ta aditco keetiti-an ku ! Kaaw taat Bun diytu do bi kan ko, taar ka seener. Ña kaaw awalle in bi ka nabi Ezaayi aman :

“ Gee ñuur-an beraadu horoomin in biñkico di,
kar aditco gay serek min nunu.

⁷ Abaadin taat ñu abdiyin-an, taar uca maalan di,
asaan garaan taat ñu garkiyiy gee sa,

geen di imilit min do kayco. ”* »

⁸ Kar Iisa kaawiico pey aman : « *Gaanuun kaak Buñ kaawtu, kuñ rasig serpiya, kar ku karmiya kat kaaw ta geemir.

⁹ Ku zeeda pooce gaanuun ka Buñdi, kar ku makiig inj kaaw ta aginiydi !

¹⁰ Muusa, ñaar ñiyko aman :
“ Ber horoomine do yaako inj takko. ”

Ña ñiy pey aman :

“ Waan kaak niga biy inj tacco wala inj yaaco,
tanji-at, illa muutu. ”†

¹¹ Kar kuñ gay garkiya gee a ñuu kaawe do aginiyco aman : “ Maan kaak zer naako bere ka gaayor, taar-at *satkin taat waaliya Buñ, ”

¹² ho ansi-ak, ñu gediraado pey ñuuco bere.

¹³ Kaawin kuuk ku gaariy do zinjiko, ñuur deet kaaw ta Buñdi. Ku gina pey gamin dakina kuuk ar ñuur-an ku. »

*Gamin kuuk nigaag gem do unji ka Buñdi
(Matiye 15.10-20)*

¹⁴ Kar Iisa koliig pey gee, ña kaawiico aman : « Laañ denjinko samaane ho cokiyoñ ! Naako dele danla.

¹⁵ Maan kaak gem tiyiy, ñaar nigaagdo do unji ka Buñdi. Ñaar maan ka amila min do gelbiney kat nigaag do unji ka Buñdi. [

¹⁶ Ya ku gin denjina, laañ denjinko samaane kuu cokiye. »]‡

---

* **7:7** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 29.13. † **7:10** Wer ka gase kaawor do Ekzood 20.12, Deteronoom 5.16. ‡ **7:16** Kaaw taar-an ginno do makaatamna daariñ ku Buñdi kuuk ñu siirtu min awalle inj kaaw ta Grek.

¹⁷ Wiktin ta Iisa rasiig gee ña unjitu geero, maa-jirnay indiig aman : « Gaarniñ ja baat ta danjal-anta. »

¹⁸ Iisa telkiico aman : « Kuñ kayko dibir ga ? Talon, maan ka gem tiyy-ak, ñaar niggigdo do unji ka Bunji.

¹⁹ Maan ka gem tiyy-ak, ñaar unja do adiy, kar ba aaro, gem-ak baay dooye. Maan ka gem tiyy-ak, ñaar ñaamgigdo ñaa gine gamin ku samaanno. » Iisa kaawtu pa-ak a gamin okiñco, ñuur ku teendi.

²⁰ Kar Iisa kaawtu pey aman : « Kaaw ta gem kaawiyo in maan ka ña giniyo, ñuur di nigaag do unji ka Bunji.

²¹ Asaan min do gelbiney-ak ko amiliy pikirre taat samaanno ta ñaamiig do baaye kaak munjam, do kokinaw, do dee ka geemir,

²² do kokine ka miday wal daad kara. Ampaa ko, ñu giniy tamaanaw, ñu giniy motol, ñu caaciyiy gee, ñu giniy ta ñu rakiyo, ñu giniy hasuudinaw, ñu nigiy biñkico in eeñco, ñu iciy ziñkico, ho ñu poociy jipte goyiñco.

²³ Nñuur-añ ko gamin ku samaanno kuuk amila min do adiy ka gemor, ho nigaag do unji ka Bunji. »

*Ase ka daatik taat Yuudiñcado
(Matiye 15.21-28)*

²⁴ Min Iisa gaasiit kaawoy, ña uctu min do wer-aka ho ña deettu do kid ka Tiir. Ña unjitu do ger rakki, ña rakaado waan yaa ibine a ña goy ede. Kar gay, ña bal gedire cigile ziy.

²⁵⁻²⁶ Tala kar daatik rakki romti aarid obta dortu gee kaawa do bi ka Iisa, ta asiiji. Taar gay Yu-udiñcado, ñu weeyit do geeger Siri do ka kid ka

Penisi. Min ta asiiji, ta dersitu do unji ho ta marmiliiji aman : « Gem kol tacco, baaṅu ! Atkig aarid-an min do romor. »

²⁷ Iisa diyiitit aman : « Ras ja koogin yaa aaye ! Yampa, kuuniyaado ṅuu icinji tee ka kooginar ho ṅuu oriṅ do kaṅir. »

²⁸ Daatko-at kaawiiiji aman : « Gem kol *Rab-biney, kaawoṅ-an ka seener. Kar kaṅ sa, ṅuur tiya meerin kuuk gaama min do pise ku kooginar di. »

²⁹ Min pa-ak, Iisa diyiitit aman : « Kaawke ka seener ! Yeep ko gerke, aarid, ṅaar amil ko min do romke. »

³⁰ Hiyya, daatko-at duwtu geero. Min ta ote, ta gasiit romti aarid rasta ho ta jammiya ko ka danlil.

Coole ka gem kaak dṅugyuuyu

³¹ Min Iisa kaawtu in daatko-at, ṅa deettu min kidka Tiir, ṅa aadtu min kidka Sidon in kidkaak ṅu koliy Geegirnay ku Orok ho ṅa birtu do biy barre ka Galile.

³² Do wer-ak ṅu iyiiiji gem kaak dṅugyuuyu ho gaayay amalloy. ṅu marmiliiji do Iisa a ṅaa lee pisinji do gem-ak ṅaa coole.

³³ Min ṅaar-ak, Iisa obiig gem-aka, ṅa imiliig serek min do geemir ho ṅa kolṅiiijig denṅinay ku gem-ak in kormay§, kar ṅa pictu ulṅa do kormay ho ṅa diirijiit leeseey ta gem-aka.

³⁴ Iisa kociltu kuwa, ṅa niiztu ho ṅa diyiiji do gem-ak aman : « Eppata ! » ansi-ak aman : « Pilu ! »

³⁵ Do wer-ak, kodok di, gem-ak teestu cokiye, leeseey teestu awke, ho ṅa baagtu kaawe samaane.

---

§ 7:33 'kormay' : Werin daarin, ṅu kaawa a 'pernay'.

³⁶ Iisa kaawiico do gee okiŋco aman : « Dakon kaawenno do gemor. » Min ŋa kaawiico pa-ak, ŋuur gay totiraat kat kaaw do geemir.

³⁷ Gee-ak ajbiytu tak-tak ho ŋu diytu aman : « Way, gem-aŋ gina riy samaane nam dungiyyuuyin sa, ŋa coolaagu ŋu doriyo ho gee kuuk gaayiyco amallo sa, kaawiyo ! »

8

Bere ka teendi do gee alip pood (Matiye 15.32-39)

¹ Do wiktin taar-at gee dakina numtu ho ŋu ginno maan ka teendi. Min pa-ak, Iisa koliig maajirnay ho ŋa diyiico aman :

² « Gee-aŋ, nu tala aminduwco, asaan mena subba ŋu goy in nun di ho ŋu ginno maan ka teendi.

³ Ya nu naamaag aditco aaye, gudurrico yaa arme botildi, asaan daariŋco as min serek. »

⁴ Maajirnay telkiiji aman : « Kalaan ta aŋka, kar giico gase tee momo kaak yaa neciŋco ? »

⁵ Iisa indiig aman : « Ku gin mappa minaw ? »
Ŋuur gay aman : « Ni gin mappa peesira »

⁶ Kar Iisa kaawiico do gee-ak a ŋuu goye keder. Hiyya, ŋa sokiig mappa kaak peesir-aka, ŋa deliiji barkin do Buŋdi, ŋa pirsiiiga ho ŋa beriicog do maajirnay a ŋuuco deediŋji. Hiyya, maajirnay deediicog do gee-aku.

⁷ Ŋu gin oki tenjilna minaw-minaw pa. Iisa deliiji barkin do Buŋdi do tenjilna-aku ho ŋa diyiico do maajirnay a ŋuuco deediŋco oki !

⁸ Okiŋco, ŋu teetu, ŋu aaytu. Maajirna sokiig kaak dake nam ŋu miin girdin peesira.

9 Miday ku tee-ak yaa nece alip pood pa.* Iisa dīyiico aman : « Baan̄ kate ! »

10 Kar kodok di, ɲa ɲeptu markaba in̄ maajirnay ho ɲu birtu dō kid̄ ka Dalmanuta.

*Inde ka gamin kuuk ajbay
(Matiye 16.1-4)*

11 *Pariziyenna astu, ɲu teestu meele in̄ Iisa. ɲu rakiiji dibe. ɲu indiig a ɲaaco gaare maan kaak ajbay kaak asa min dō Buɲdi.

12 Iisa niiztu puus kar ɲa dīytu aman : « Maa di gee ku diɲka indiy maan kaak ajbay ? Ka seener nu kaawaako, gee ku diɲka-aɲ, nu gediraado naaco gine maan kaak ajbay loco. »

13 Kar ɲa rasiigu, ɲa ɲeptu markaba ho ɲa aaltu aar barrer.

*Maajirnay ku Iisa bal ibiniɲ misa
(Matiye 16.5-12)*

14 Min ɲu ottu datik barrer, maajirnay pakirtu a ɲu bal ice tee, ɲu gin mappa rakki di dō markabco.

15 Iisa taayiigu aman : « Yaman pakiron̄ ! Goyon̄ godom min gel ta Pariziyennar in̄ ta *Herood. »

16 Maajirnay kaawtu benannico aman : « ɲa kaawiite pa-ak asaan gi bal ice mappa-aɲ di walla ? »

17 Iisa ibiniit pikirrico ho ɲa indiig aman : « Maa di ku kaawiy aman : " Gi bal ice mappa-aɲ di walla ? " Yoo diɲ sa ku tallo misa walla ? Kayko icdō misa ? ɲu goy misa bombo di ?

18 Ku talig gamin okiɲco kuuk nu gintu ho ku dorig gamin okiɲco kuuk nu dīytu, kar kayko icdō di bat.

---

* 8:9 'alip pood' : Daadi in̄ koogin gay, ɲu bal osiɲco.

19 Wiktin taat nu pirsiiḡ mappa ka beeyi, miday alip beey teetu, ku miin girdin minaw in̄ ka ḡake ? » Njuur gay telkiiḡi aman : « Ni miin girdin orok in̄ seera. »

20 Kar Iisa indiigu pey aman : « Hadi wiktin taat nu pirsiiḡ mappa ka peesira, gee alip pood teetu-ak gay, ku miin girdin minaw in̄ ka ḡake ? » Njuur gay telkiiḡi aman : « Ni miin girdin peesira. »

21 Iisa ḡiyiico pey aman : « Yoo din̄ sa ku ibingino a nu waa ? »

Pile ka noolol

22 Hiyya, Iisa in̄ maajirnay ottu Betsayda. An-nere, ḡu ḡaan̄iiḡi nool rakki, kar ḡu marmiliḡi aman : « Gem kol *Rabbiney, baaḡu ! Diirga, ḡaa pile. »

23 Iisa obiḡ pisin̄ḡi ka nool-ak, ḡa imiliḡ serek min ḡo helliner. Kar ḡa ḡiniḡi ulin̄ ḡo odinay, ḡa leeyiḡi pise ho ḡa indiḡ aman : « Ek kat ki tala maanna ? »

24 Nool-ak telkiiḡi aman : « Nu tala gee ar atay, kar ḡu jaawaw. »

25 Iisa leeyiḡi pey pise ḡo odinay. Gem-ak odinay piltu. ḡa taliy ko karan̄.

26 Min ḡaar-ak, Iisa ḡiyiḡi aman : « Deet ko gerko, dak jagenno ḡo helliner. »

Piyer ḡiya a Iisa, ḡaar Masi

(Matiye 16.13-20, Luk 9.18-21)

27 Min ḡaar-ak, Iisa in̄ maajirnay ḡeettu ḡo hellinnan ku moota in̄ kid̄ ka Sezare ka Pilip. Do botildi, ḡa indiḡ maajirnay aman : « Do bi kanto, gee kaawa a nu waa ? »

²⁸ Njuur gay telkiiji aman : « Daarin̄ kaawa a ki Yaaya-Batist, daarin̄, a ki Eli, ho daarin̄ gay, a ki min nabiinna ku min awalle. »

²⁹ Kar Iisa indiig pey aman : « Hadi kun̄ gay diya a nu waa ? » Piyer telkiiji aman : « Kin̄ke Masi kaak Bun̄ doḡtu. »

³⁰ Kar Iisa karmiig maajirnay a ḡu kaawenno tak-tak ḡo waanna a ḡaar ko Masi kaak Bun̄ doḡtu.

*Kaaw ta Iisa ḡo bi ka muutuy in̄ nooyin̄ji
(Matiye 16.21-28, Luk 9.22-27)*

³¹ Kar Iisa teestu pey ḡildin̄ maajirnay aman : « Illa nun *Ron̄ gemor, naa taabiyeḡ ja dakina. Aginay ku darrer, agindaw ku gay satkiner ho in̄ agindaw ku gaanuundi yaan pocindu. Njuu asiin̄ deendu ho yiri ta subbin̄kar gay, naa nooye. »

³² Na kaawcot ko waraḡ di. Kar Piyer imiliig serpiya ho ḡa leesiiji.

³³ Kar Iisa kolsiig maajirnay ho ḡa uciiji ḡo Piyer aman : « Baa annere, Seetan-an̄ka ! Pikirreḡ, taar arro in̄ ta Bun̄di, taar ta geemir di. »

Maman gii aadin̄ Iisa

³⁴ Kar Iisa koliig gee kuuk dakina ho in̄ maajirnay, ḡa diyiico aman : « Ya waan kaak rakaan aadin̄du, ḡaa pooce pey bariye galal ta meen̄ji, ḡaa icin̄ etoy ka taabin̄er ho ḡaan aadin̄du.

³⁵ Asaan waan kaak raka jile goyin̄ji ka meen̄ji, ḡaa rawtin̄ji. Kar waan kaak rawtaag goyin̄ji ḡo bi kanto ho ḡo bi ka Kabarre ta Gala gay, ḡaa gase goye kaak taḡ.

³⁶ Yampa, ya gem kaak obit duniin̄ okintit ḡo pisin̄ji ho ḡa rawtig goyin̄ji, ḡaar-ak galilti gay maa ?

37 Naa bere maa naa gidiye goye ka gaasdo ?

38 Gee ku dinka, nuur gina taat samaanno ho nu newsiji kop do Bunđi. Ya gem kaak gina sokañ lotu in do kaawnar do unco ka gee-aku, nun Ron gemor oki, naaji gine sokañ do wiktin taat naa ase in *darjin ta Tanni ho in ta *dubal ku Bunđi kuuk *cawar oki. »

9

1 Iisa diyiico pey aman : « Ka seener nu kaawaako, min gee kuuk goy anne-añ, daarinco mataado di nuu talin *Meennaw ta Bunđi asa in gudurre. »

Newse ka wijeena ta Iisa (Matiye 17.1-13, Luk 9.28-36)

2 Gin mena bijigiy, Iisa koliig Piyer, Zaak in Yaaya ho na iyig keeco kuwa ka damba ta bolok. Tala kar Iisa ziy newse.

3 Kesuuney deettu portik kar nam ta diya odina. Min irnen di, do adiy ka kidar okinji, ginno gem kaak ya acin portik ansi.

4 Ta bite-añ di, maajirna taltu nabiinna seer bayintu. Nabiinna-ak, nuur Muusa in *Eli kat kaawa in Iisa.

5 Hiyya, Piyer kaawiji do Iisa aman : « Gem koltacco, gala ni goyiy anne-añka. Niiko siye tarram subba, rakki locin, rakki do Muusa ho rakki gay do Eli. »

6 Kar Piyer gay ibanno taat naa kaawe, asaan kolaw obgu.

7 Min Piyer kaawa misan di, uc gootiigu ho min do uc-at amila gaay kaawa aman : « Naar-añ Rondu, nu elgig dakina. Cokiyon kaawoy ! »

8 Kodok di, maajirnay taliy-ak Muusa in Eli sawle, illa lisa keeji di goya.

9 Min nu paayiy min ka dambar, lisa karmiig maajirnay aman : « Yaman, dakon kaawenno do waanna do maan kaak ku taltu-anjka nam nun *Ronj gemor, naa nooyen ja min do muuti. »

10 Nu ooyiit kaawoy. Kar nu teestu inde zinjico aman : « Na raka kaawe maa, na diyiy a " naa nooyen ja anjka ? " »

11 Kar maajirnay indiig aman : « Maa di agindaw ku gaanuundi kaawiy a *Eli yaa asen ja ? »

12 Iisa gay telkiico aman : « Hii, Eli yaa ase, naa leen gamin-an do botilco. Kar ku iban di nu siir do Kitamner a nun Ronj gemor, naa taabiye dakina ho gee yaan pocindu.

13 Kar gay nu kaawaako, Eli naar as ko, kar gee gay taabiyig ar taat nu rakiyo uudin taat Kitamne kaawtu. »

*Coole ka gem kaak gin punpun
(Matiye 17.14-21, Luk 9.37-43a)*

14 Wiktin ta Iisa in maajirnay ku subba yeepiy do eenco, nu gastu gee dakina numco do eenco-aku. Min gee-ak, goy oki agindaw ku gaanuundi meela in nuura.

15 Min gee-ak taliig Iisa, nu raastu, nu gadtu a nu baaji ooye.

16 Iisa indiig maajirnay aman : « Ku meela do bi ka moo in agindaw-anjku ? »

17 Gem rakki min datik geemir diyiji aman : « Gem kol tacco, nu iyjin rondu, kiidu coolinji. Na gin aarid ka todaaji kaawo.

18 Ay wer kaak aaridji ucji, ɲa accigig keɗer nam biy amila toppiyo, ɲa eeyma saanji ho ziy aayiy yap. Nu indig maajirnaɲ a ɲuuji atkiɲji, kar gay, ɲu bal gedire. »

19 Iisa kaawiico aman : « Kuɲ gee ku diɲka-aɲ, ku geenno ho imaanko sa sooda. Dakdu mena mina naa goye iɲ kuɲko ho naako sosinjo pey ? Iyiig ronji-aɲ ane. »

20 Kar ɲu iyiiɲiga. Min aarid talig Iisa-ak, ɲa azbiig mic-ak zid-zid-zid. ɲa galtu keɗer, ɲa tuɲkiliyo nam biy amila toppiyo.

21 Iisa indiig takaan mic-ak aman : « Min kimin aarid-aɲ obiiga ? » ɲaar gay telkiiji aman : « Min ɲa kapaki.

22 Kun kawta, aarid ɲaamgig do aki wal do amiydi, ɲa rakiy deenji. Ya kii gedire kiini gaaye, tal aminduwni. »

23 Iisa telkiiji aman : « Maa di ki diiyiy a ” ya ki gedire kiini gaaye ? ” Do ɲaar kaak aamine, botol goya a ɲaa gine ay maanna. »

24 Kodok di, takaan mic-ak kaawtu rada aman : « Nu aamin kadar kii gedire giniɲ maanna-aɲka. Kar gay, gaayorduut pey imaandu ! »

25 Min Iisa taltu kadar gee ɲuma ɲumen di-ak, ɲa leesiji do aarid-ak aman : « Kiɲ aarid, ki ginaag gee dɲnguyuuyna ho ki toda awke ka leeser. Yalla amal rasig mic-aɲka ho dak yeepenno pey tak-tak ! »

26 Aarid-ak kooltu rada, ɲa azbiig mic-ak zid-zid-zid, kar ɲa amiltu. Do wer-ak, mic-ak weytu lasaan nam gee ku goy ede-ak kaawiy aman : « ɲa mate ! »

²⁷ Hiyya, Iisa obiig min do pisinji, na copiliiga ho mic-ak peytu.

²⁸ Wiktin ta Iisa unjitu geero, maajirnay indiig aman : « Gem kol tacco, maa di ni baltu gedire atkin aarid-anja ? »

²⁹ Iisa gay telkiico aman : « Kar gay, aarid naaran, kuu gedire imilinji-ak, illa in inde ka Bunji ja. »

*Iisa kaawa pey do bi ka muutuy in nooyinji
(Matiye 17.22-23, Luk 9.43-45)*

³⁰ Min naar-ak, Iisa deettu min ede in maajirnay ho nu aadtu min kid ka Galile. Iisa rakaado gee ya ibine wer ka na goyiyo,

³¹ asaan na garkiyaag maajirnay. Na diyiico aman : « Nun ron gemor, nu asaan berin do pise ka midir, nuun deendu ho yiriy ta subbinjar gay, naa nooye. »

³² Kar nuur gay bal ibinin baat ta kaawoy. Paa ko, nu gintu kolaw taat nuu indin Iisa do bi naar-aka.

*Inde kaak a waa tatik paka
(Matiye 18.1-5, Luk 9.46-48)*

³³ Hiyya, nu ottu kat Kapernayuum. Wiktin ta nu goyiy geero, Iisa indiig maajirnay aman : « Ku meela do bi ka moo botildi ? »

³⁴ Nuur gay bugum cit-cit, asaan botildi, nu meel benannico a nuu ibine waa kaak tatik paka.

³⁵ Min naar-ak, Iisa goytu keder, na kolig maajirnay ku orok in seera, na diyiico aman : « Ya gem kaak raka ogire do unji ka Bunji, naa dake aar ta eenji ho naa gine gay riyco. »

³⁶ Kar Iisa obtu mic rakki, na iyiig do datikco, na diyiig do tumkay ho na diyiico aman :

37 « Gem kaak obig mic-an samaane do bi kanto, ar na obin nun meendu. Kar gay, gem kaak obintu, na da obdo nun di, na obig naar kaak naamintu. »

*Waan kaak adiy pondikdo in kunjko, naar kanjo
(Luk 9.49-50)*

38 Yaaya diyiji do Iisa aman : « Gem koltacco, ni gas gem kaak atka aaridna in sinji kunjji ho nin gay todaaji asaan naar in gintenno. »

39 Kar Iisa gay kaawtu aman : « Dakonji todenno. Asaan ginno waan kaak yaa gedire gine maan kaak ajbay in sin kunto ho ba aar, naa nige pey biy in nunu.

40 Waan kaak adiy pondikdo in kunjko, naar kanjo.

41 Gem kaak gaayaako, Bun yaaji berin haginey. Ka seener nu kaawaako, naa gasin haginey yoo na beraako amay sood ku maala pondik-an di do saan ta ku geenji ku Masi. »

*Gale kaak do zunuubinnar
(Matiye 18.6-9, Luk 17.1-2)*

42 Iisa kaawtu pey aman : « Gem kaak unja rakki min eenji kuuk imaanco sooda do zunuubinnar, nuuji duune tolo do gaayay ho nuu accin do barrer sa guna.

43 Ya pisinjin kat iyaacin do zunuubinnar-ak, dukunga. Gunjin kii unje in pisinjin rakki di do goye ka gaasdo min kii unje in pisinjin seerco do ak taat matdo. [

44 Do wer naar-ak, gur ku matdo tiyiig momtina ho ak sa goy doo.]*

---

* **9:44** Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Bundi kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek.

⁴⁵ Ya asinjin kat iyaacin do zunuubinnar-ak, dukumga. Gunjin kii unje in asinjin rakki di do goye ka gaasdo min kii unje in asinjin seerco do ak taat matdo. [

⁴⁶ Do wer naar-ak, gur ku matdo tiyiig momtina ho ak sa goy doo.]†

⁴⁷ Ya odoñ di iyaacin do zunuubinnar-ak, dimta. Guna kii unje in odoñ rakki di do *Meennaw ta Bun̄di, min kii unje in odinañ seerco do ak taat matdo.

⁴⁸ Do wer naar-ak, gur ku matdo tiyiig momtina ho ak sa goy doo.

⁴⁹ Uudin taat ak siyiig hadinne ho uudin taat maral giniig tiw gala, Bun̄ sa icit taabine, na newsiig gemo, na giniy *cawar.

⁵⁰ Ku iban tam kadar maral nuur gala. Kar ya nuur kat cille gay, kuuco gaaye maa, nuu aawe ? Naar-ak, kun̄ko oki goyon̄ gala ar maral ho goyon̄ in aapiye benanniko. »

10

Garaan do bi ka totiriikar (Matiye 19.1-12, Luk 16.18)

¹ Min naar-ak, Iisa uctu min ede, na baawtu do kid ka Zuude, aar barre ka Zurdan. Pey gee dakin aale numiiji, na teestu garkiyin̄co uudin ta na garkiyiigu.

² *Pariziyenna daarin̄ baawiji moota, nu rakiy gaase baay. Paa ko, nu indiig aman : « *Gaanunte bera botol taat gem yaa totirin daacyi walla ? »

---

† **9:46** Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin̄ ku Bun̄di kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek.

³ Kar Iisa gay telkiico aman : « Muusa gay, njaar rasko maa gaanuun da ? »

⁴ Njuur gay diyiiiji aman : « Muusa ber botol a gem ya siire maktumne ta totiriikar ho nja totirin daaciy. »

⁵ Min Iisa dortu pa-ak, nja diyiiico aman : « Muusa berko botol taat kuu totirin daditko asaan kayko bombo.

⁶ Yampa, do teesindi, Buñ kilgiyit duniine, nja kilgiyig mitko in daatko.*

⁷ Do bi njaar-ak ko, mitko yaa rasiñ tacco in yaaco, nja baayiy nume in daaciy,

⁸ ho seerco, nuu gine ar gem rakki di do unji ka Buñdi. Ampa-ak, nu seerro pey, nu num ko gem rakki di.†

⁹ Maan kaak Buñ duunga-ak, gem ipiraagdo. »

¹⁰ Wiktin taat nu unjitu geero, maajirnay ku Iisa indiig pey do bi ka totiriikar.

¹¹ Nja kaawiico aman : « Gem kaak totirit daaciy ho nja obtu ta pey, njaar-ak kokina karan di.

¹² Ar taar-an ko, geem taat rasig mitti ho ta obtu ka pey, taar-at kokina karan di. »

Iisa barkiya koogina
(Matiye 19.13-15, Luk 18.15-17)

¹³ Gee iyiiiji koogin do Iisa a njaaco lee pise, nja barkiyinco. Kar maajirnay gay leesiico do gee-aku.

---

* **10:6** Wer ka gase kaawor do Zeneez 1.27, 5.2. † **10:8** Wer ka gase kaawor do Zeneez 2.24.

¹⁴ Min Iisa taliig maajirnay leesaaco do geemir-ak, na dapintu ho na diyiiico aman : « Rason koogin-an yaadu ase. Dakonco todenno, asaan *Meennaw ta Bunji taar do gee kuuk ar koogin-an ku.

¹⁵ Ka seener nu kaawaako, ya waan kaak bal ooyin Meennaw ta Bunji ar mico, na unjaado tak-tak. »

¹⁶ Hiyya, na baamiyiig koogina, na leeyiico pise ho na barkiyiigu.

Iisa in gay gamnar

(Matiye 19.16-30, Luk 18.18-30)

¹⁷ Do wiktin ta Iisa amiltu ko, gem rakki naamiig in gadiy. Na dersitu do unji, kar na indiig aman : « Gem koltacco, kin kaak sellen, naa gine maman naa gase goye ka gaasdo ? »

¹⁸ Iisa gay diyiji aman : « Maa di ki koliin a nu sellen ? Ginno gem kaak sellen do kidar, illa Bun keeji di.

¹⁹ Kin ibingig gaanuun kaak Bun bertu do geemir : “ Dakon deenno gee, kun miday, dakon kokinenno daad kara ho kun daad oki, dakon kokinenno miday kara, okin ko, dakon kokinenno gamna, dakon raadenno in sin ku gemor, dakon diyenno kaaw do gemor, beron horoomin do aginiyko. ” » ‡

²⁰ Gem-ak telkiiji aman : « Gem koltacco, nu karmiyiig gaanuun-ak okinji min nu kapak di. »

²¹ Iisa taliig gem-ak ajbiyga ho na elgig dakina, na kaawiji aman : « Dakin pey maan rakki : baa gidiyig gamnan okinco ho deedig gurus-ak do

---

‡ **10:19** Wer ka gase kaawor do Ekzood 20.12-16, Deteronoom 5.16-20.

pokirnar. Paa kat, kii leen malleñ do unji ka Bunđi. Kar asu, aadnu. »

²² Min gem-ak doriit kaaw-at, ña yiimiit wijeeney asaan ña gay gamnar.

²³ Iisa taliig maajirnay kuuk goy do serpey, ña ñiyiico aman : « Unje kaak do *Meennaw ta Bunđi, ñaar rada do gay gamnar ! »

²⁴ Kaawoy-at unjiico kolaw do maajirnay. Kar Iisa ñiyiico pey aman : « Gem kol sințay, unje ka do Meennaw ta Bunđi, ñaar rada ! »

²⁵ Lokumo gediraado taa bire min do bee ka ripirrer. Kar do gay gamnar gay, unje do Meennaw ta Bunđi yaaji gine pey rad paka. »

²⁶ Do wer-ak, maajirnay ajbiytu tak-tak, ñu indiy zin̄kico aman : « Di ampa-añ gay, waa yaa gase jile ? »

²⁷ Kar Iisa gay taliig yalaan ho ña ñiyiico aman : « Maan kaak patiya kayco ku geemir, do Bunđi gay, ña melen̄ di. »

²⁸ Min ñaar-ak, Piyer ñiyiiji aman : « Cokay, ni rasig gamin okin̄co a niin̄ aade. »

²⁹⁻³⁰ Kar Iisa ñiytu aman : « Ka seener nu kaawaako, ya gem kaak rasig geriy, sințay, aginiyji, kooginay wala morgoy do saan tanto in̄ Kabarre ta Gala, do goye ka ñin̄ka, ñaa gase pey pak miya : geray, sin̄ta, aginay, koogina in̄ morgina. Wariy sa, ñaa gase. Kar do wiktin taat yaa ase neginda gay, ñaa gase goye ka gaasdo. »

³¹ Gee dakina kuuk ogir ñin̄ka yaa ñake aaro, ho dakina kuuk aaro yaa ogire. »

*Iisa kaawa do bi ka muutuy in̄ nooyin̄ji
(Matiye 20.17-19, Luk 18.31-34)*

³² Min n̄aar-ak, Iisa in̄ maajirnay ictu botol ta Zeruzaleem. Iisa ogiriico. Kar maajirnay in̄ gee kuuk aadaagu, kolaw un̄jiico do maan ka yaaji ase Zeruzaleem. Iisa koliig maajirnay ku orok in̄ seera, n̄a teesiico gaare maan ka yaaji ase.

³³ N̄a kaawiico aman : « Cokiyon̄, din̄ gi coona Zeruzaleem. Anner ko, nun *Ron̄ gemor, n̄uun berin do pise ku agindaw ku gay satkiner ho in̄ agindaw ku gaanuundi, n̄uu dee kaawco a n̄uun deendu. Kar n̄uun berin do gee kuuk Yuudinnado.

³⁴ Gee-ak yaadu samtiye, n̄uudu pice ul̄na, n̄uun koocindu in̄ kord̄in̄go ho n̄uun deendu. Kar yiriy ta subbin̄kar gay, naa nooye. »

*Inde kan̄ Zaak in̄ Yaaya
(Matiye 20.20-28)*

³⁵ Min n̄aar-ak, Zaak in̄ Yaaya, kooginay ku Zebede, baawiiji moota do Iisa ho n̄u diyiiji aman : « Gem koltacco, ni raka kiini ginin̄ maan kaak niin̄ inde-an̄ka. »

³⁶ Iisa indiigu aman : « Ku raka naako gine maa ? »

³⁷ N̄uur gay telkiiji aman : « Ya ki icit Meenuwin̄, ni raka gemni rakki yaa goye do meedan̄ ho rakki gay do n̄ugilan̄. »

³⁸ Kar Iisa diyiiico aman : « Kun̄ bal ibine baay ta maan kaak ku indiy-an̄ka. Kuu gedire kuu seen *kordindi ta taaβiner taat naa see-anta walla ? Kuu gedire ooyin̄ *batem ka taaβiner kaak eraanu-an̄ka walla ? »

³⁹ N̄uur gay telkiiji aman : « Hii, nii gedire. »
Iisa kaawiico aman : « Ka seener, kuu gedire see kordindir taat naa see ho kuu ooyin̄ batem kaak nu kaawtu.

⁴⁰ Kar do goye kaak do meedar wala do nugilal gay, nun ginno botol ta naa berinji. Werin nuur-ak, Bun siyig do nuur kuuk na dootu. »

⁴¹ Min maajirna kuuk orok doriit kaawco-at, nu dapiniico do kun Zaak in Yaaya.

⁴² Hiyya, Iisa koliig okinco ho na kaawiico aman : « Ku iban kadar meennay ku duniiner hokumiyaag geenco in guwaane ho aginduwco goyaaco do kayco.

⁴³ Kar lokon gay, ta ginaado ampa. Minninko, ya gem kaak raka gine tatkaw, illa naa ginen ja ar gay riyko,

⁴⁴ ho ya minninko rakki raka ogire, illa okinco, naa ginen ja ar berriko.

⁴⁵ Asaan nun *Ron gemor, nu bal ase a gee yaadu gine riyo. Nun as a naa gine riy do geemir, naa bere zir do nuur kuuk goy do zunuubinnar a gee dakina yaa gase jile. »

Pile ka nool rakki

(Matiye 20.29-34, Luk 18.35-43)

⁴⁶ Min naar-ak, Iisa in maajirnay ho in gee dakina kuuk aadaaga-ak, nu ottu do geeger ka Zeriiko. Min nu aaliig geeger-ak, nu gastu nool kaak goy oce do bit ka botildi. Nool-ak, nu kolaag Bartime, na ronji ka Time.

⁴⁷ Min na dortu kadar na Iisa kaak min Nazareet kat biraw-ak, na teestu koole aman : « Iisa, *Ron ka Dawuud, tal aminduwir ! »

⁴⁸ Gee dakina awniji aman : « Ha', bugam ! » Kar naar gay gaayay jaala jaalen di aman : « Iisa *Ron ka Dawuud, tal aminduwir ! »

⁴⁹ Iisa peytu, ɲa diytu aman : « Kolonɣa ! » Ɗu dakiiji diy aman : « Obig adin ! Ucu, ɲa kolaacin. »

⁵⁰ Hiyya, nool-ak acciit batkoy, ɲa uctu in beerinji ho ɲa ɓaawiiji do Iisa.

⁵¹ Min ɲa ɓaawe, Iisa indiig aman : « Ki raka naan gine maa ? » Nool-ak telkiiiji aman : « Gem kol *Rabbiney, nu raka kin odinar yaa pile-aɲ di. »

⁵² Iisa gay diyiiiji aman : « Baa kate, imaanjin jiliɲcin. » Ta bite-aɲ di, odinay piltu ho ɲa aadiig Iisa.

11

Unje ka Iisa Zeruzaleem ar Sultan

(Matiye 21.1-11, Luk 19.28-40, Yaaya 12.12-19)

¹ Wiktin taat Iisa in maajirnay ɓaawtu moota in Zeruzaleem, ɲu ottu do koot ka Olibiyennar, moota in hellinnan kuuk ɲu koliy Betpaze in Betani. Do wer-ak, Iisa tabirtu maajirnay seera.

² Ɗa diyiiico aman : « Baaɲ do hellin ta goy unɗantare. Ya ku ote, kuu gase roɲ durkilal duune. Yiriy rakki waan bal ɲepinji. Ipironɣa ho iyonɗuuga.

³ Ya gem indaako aman : “ Maa di ku ipirig roɲ durkil-aɲka ? ” Telkonji aman : “ *Rabbin kat rakaaga ho ɲaako yeeɲinji kodok di. ” »

⁴ Hiyya, ɲu ɓaawtu, ɲu gasiig roɲ durkil-ak duun do botildi, moota in ger ka gemor. Ɗu ontu ipirinji.

⁵ Wiktin taat ɲu ipiriiga, gee daarin kuuk goy ede-ak indiig aman : « Ɗaar ku gina maa ? Maa di ku ipiriig roɲ durkil-aɲka ? »

⁶ Ɗuur gay telkiico aman : « Rabbin kat rakaaga ho ɲaako yeeɲinji kodok di. » Min pa-ak, gee-ak rasiigu, ɲu deettu.

⁷ Hiyya, maajirin ku seer-ak iyiiḡig roḡ ḡurkil-ak ḡo Iisa. Nu siddiyiig iḡ kesuunco ho Iisa neptu kuwa.

⁸ Gee dakina deeriit kesuunco ḡo botildi. Daarinḡ gay yiim tapar min ḡo kalaaner, nu leeyiig ḡo botildi.

⁹ Gee kuuk jaawa ḡo unḡi ho kuuk aadaaga kooliy aman « Hozanna, Rabbin Buḡ yaa barkiyiḡ ḡaar kaak asa iḡ siḡ kuḡi !

¹⁰ Buḡ ya barkiyin Meennaw ta asaw, Meennaw ta tatte sultan Dawuud. Ozilinteḡ Buḡte kaak goy kuwa ka samaaner ! »

¹¹ Min ḡaar-ak, Iisa unḡitu Zeruzaleem, ḡa baawtu ḡo *ger ka Buḡdi ho ḡa taliig gamin okiḡco kuuk goy atta. Min ḡa taliigu, ḡa amiltu iḡ maajirnay ku orok iḡ seera ho nu birtu ḡo hellin ta Betani, asaan pat deete.

*Iisa iḡ et ka waado
(Matiye 21.18-19)*

¹² Ka kawtinti, wiktin ta nu amiliy min Betani, Iisa mey diyaaga.

¹³ Na taltu min serek et ar buguwa lee. Iisa baawtu tale ya ḡa gase roḡji. Kar gay, min ḡa otiiḡi moota, illa ḡa tala tapar di, asaan wiktin ta weenḡi misa.

¹⁴ Hiyya, Iisa diyiḡi ḡo et-ak aman : « Waan aawaado pey roḡjiḡ tak-tak ! » Wiktin ta ḡa kaawiy pa-ak, maajirnay doraaga.

*Atke ka gee kuuk suugiya ḡo ger ka Buḡdi
(Matiye 21.12-17, Luk 19.45-48, Yaaya 2.13-22)*

¹⁵ Min ḡaar-ak, Iisa iḡ maajirnay yeeptu pey Zeruzaleem. Iisa unḡitu ḡo ger ka Buḡdi ho ḡa

teestu atkin̄ ŋuur kuuk suugiya atta-aku. Na ak-iliicog taabulnico ku gee kuuk maka gurus ho in̄ seesna ku gee kuuk suugiya ammaamna.

¹⁶ Kar do gee kuuk jalla gaminco ŋu biriy min do ger ka Bun̄di sa, ŋa todco.

¹⁷ Min ŋaar-ak, ŋa garkiyiigu ho kaawiico aman : « Kitamne kaaw aman : " Gerir, ŋaar gin ger ka salaaner ka gee okiŋco. »* Kar kun̄ gay ginig ger ka kokinyidi. »

¹⁸ Agindaw ku gay satkiner in̄ agindaw ku gaanuundi doriit riy ta Iisa gintu. Nu teestu bariye botol taat maman ŋuu deen̄ji. Kar gay, ŋu gina kolaw asaan gee okiŋco ajbiy tak-tak do garaan taat ŋa garkiyiigu.

¹⁹ In̄ pat ta maako, Iisa in̄ maajirnay amiltu min do geegirdi.

Kaaw ta buguw ta aaye

(Matiye 21.20-22)

²⁰ Ka kawtinti in̄ kawtira, wiktin taat ŋu yeepiy Zeruzaleem, ŋu taliig et ka Iisa surpiytu-ak aay yarap min do caariy.

²¹ Piyer moyiit kaawoy ta Iisa ho ŋa diyiiji aman : « Gem kol tacco, talig et ka ki surpiytu-an̄ aay yarap. »

²² Iisa diyiico do maajirnay aman : « Cokiyon̄, nu kaawaako ka seener, aaminon̄ do Bun̄di in̄ gelbin rakki !

²³ Ya gem diytit do damba-an̄ aman : « Ucu, 6aa gal do barrer. » Nec Bun̄ yaa jan̄kinti. Kar Bun̄ yaaji ooye-ak, illa ya adiy seerro ho ŋa aamin in̄ gelbin rakki kadar maan kaak ŋa inditu-ak yaa kuuniye.

---

* **11:17** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 56.7, Zeremi 7.11.

²⁴ Ansi-ak, nu kaawaako, ay maan kaak ku indiy min do Buṅdi-ak, diyon do gelbinko kadar ku gasig ko ho Buṅ yaako berinji.

²⁵ Kar ya ku tees salaane ho ya ku gin kaaw in gemo, saamiyonji ja. Ansii ko, Takko kaak goy ka samaaner yaako saamiyin zunuubinniko oki. [

²⁶ Kar ya ku saamaydo do eenko, Takko kaak goy ka samaaner sa saamiyaakonno zunuubinniko.]†
»

*Izinne ta Iisa asa min momo
(Matiye 21.23-27, Luk 20.1-8)*

²⁷ Kar Iisa in maajirnay yeeptu pey Zeruzaleem. Wiktin ta Iisa jaawiig ger ka Buṅdi, agindaw ku gay satkiner, agindaw ku gaanuundi ho in *aginay ku Yuudinnar baawiji moota.

²⁸ Nu indiig aman : « Waa berin botol ki giniy gamin-anju ? Izinne-an, ki gasit min momo ? »

²⁹ Iisa gay telkiico aman : « Nun oki yaako indinjo maanna in kaaw rakki di. Ya ku telkidu, naako gaarin waan kaak beraadu botol taat nu giniig gamin-anju.

³⁰ Waa naamig Yaaya-Batist a naa *batiziye gee ? Na Buṅ walla nu geen di ? Telkondu ja. »

³¹ Nuur gay teestu meele benannico aman : « Kar giiji telken kat a maa ? Ya gi telkiji a na Buṅ kat naamga, naate indinte pey aman : “ Maa di ku pooiit kaawoy ? ”

³² Kar ginte gediraado gii diye a “ nu gee kat naamga. ” Nu gina kolaw do geemir, asaan gee

---

† **11:26** Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Buṅdi kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek.

okinco pakira kadar Yaaya-Batist, njaar nabiin̄ce ka seener. »

³³ Hiyya, nju telkiiji d̄o Iisa aman : « Ni ibanno waan kaak n̄aamga. » Kar Iisa gay kaawiico aman : « Di njaar-ak, nun oki gaaraakonno waan kaak berdu botol taat nu giniig gamin-an̄ku. »

12

*Danjil ta gay gooye jineendi kuuk jookumo
(Matiye 21.33-46, Luk 20.9-19)*

¹ Min njaar-ak, Iisa teesiico dele dan̄la d̄o agindaw ku *Yuudinnar aman : « Gin mee jineendi rakki. N̄a taattu atay kuuk nju koliy *biñ d̄o jineen-aka ho n̄a n̄aamiig in̄ kelel*. N̄a siytu dukitka taat n̄uu miȳin̄ ron̄ ku atiydi-aku. Kar n̄a pintu ger bolok a n̄uu coke kuwa n̄uu gooyin̄ji. Hiyya, n̄a rasig jineen-ak d̄o gee daarin̄ a n̄uu gooyin̄ji ho n̄a deettu marti.

² Do wiktin taat ron̄-ak nee, n̄a n̄aamtu gay riyor d̄o gee kuuk gooyaaga a n̄uuji berin̄ haginey.

³ Kar gay gooyindi-ak obiig gay riyor-aku, nju koociiga ho nju atkiig pisin̄ji orok.

⁴ Wiktin taat gem ka jineendi taliig n̄a as pisin̄ji aaye-ak, n̄a n̄aamtu ka pey. N̄uur gay, min n̄a otiico, njaar sa nju obiiga, nju wariiga ho nju kayiig d̄o kaay.

⁵ Min njaar-ak, gem ka jineendi-ak n̄aamtu ka pey. Njaar-ak sa, nju deeyiig kalak. N̄a n̄aamtu gay riyor dakina ku pey, daarin̄, nju koocgu, daarin̄ gay, nju deegu.

---

* **12:1** 'n̄aamiig in̄ kelel' : Werin daarin̄, nju kaawa a 'n̄a n̄aamiig in̄ jaaba'.

⁶ Gem kaak dakji-ak illa ronji kon di, na elgig dakina. Kar na osiig adiy aman : “ Rondu-an, nuu karmiyinji. ” Kar na naamiig ba aaro.

⁷ Kar min gay gooyindi-ak taliig ronji baaco-ak, nu kaawtu benannico aman : “ Talon, ankar ko kaak ya tacco mate, jineen yaaji dake. Ason, daantennga kar jineen yaate dake lote. ”

⁸ Hiyya, nu obiiga, nu deeyiiga ho nu acciig kara min do jineendi. »

⁹ Min pa-ak, Iisa indiig gee kuuk cokiyaaga-ak aman : « Mee jineendi-ak yaa giniŋco maman ? Na asa deen gee kuuk gooyaag jineen-aka ho naa berin do gee ku pey.

¹⁰ Kar na kaawiico pey aman : Kaaw taat nu siirtu do Kitamner-an baati maa ?
“ Na dambi kaak gay pinindi accitu,
Naar ko gin dambi kaak ta6 ka gerdi.

¹¹ An ko maan kaak *Rabbin Bun gintu,
ho na ajbiyinte tak-tak. ”† »

¹² Min naar-ak di, agindaw ku *Yuudinnar ibintu kadar Iisa deliit danlay-at, na ceera loco. Paa ko, nu bariy botol taat nuu obinji. Kar gay, nu gin kolaw do geemir. Hiyya, nu rasiig nu deettu.

Kappiye ka miirir

(Matiye 22.15-22, Luk 20.20-26)

¹³ Agindaw ku Yuudinnar naamiiji gee do Iisa a nuuji dibe in kaawo. Min gee-ak, gin *Pariziyenna daarin in gee ku *Herood oki.‡

---

† **12:11** Wer ka gase kaawor do Soom 118.22-23. ‡ **12:13** 'Pariziyenna in gee ku Herood' : Gee ku Herood kaawa a gee okinco yaa kappiye miiri do gee ku Room. Kar Pariziyenna gay ello kapuune.

¹⁴ Nju dakiiiji kaaw aman : « Gem kol tacco, ni iban kadar ki kaawa seene. Ya kaaw sa, ki kaawaat do gee okiŋco. Kiŋ isgicinno in gee kuuk kayco jaale. Ki garkiya gee in botol ta Bunđi taat ta6. Hadi kaawniŋ ja, *gaanuunte kaaw a gii kappiye miiri do Sezaar, sultan ka tatik ka Room wala kawwi ? Gii kappiye wala gi kappiyaado ? »

¹⁵ Kar lisa gay iban kadar ŋu bal imilin ta aditco. Na diyiico aman : « Maa di ku dibiidu ? Iyondur ja tamma rakki, naa tale. »

¹⁶ Nju iyiiiji. Kar lisa indiigu aman : « Kaa in sin kuuk siir kuwa-an gay ku waa ? » Nju telkiiiji aman : « Ku Sezaar. »

¹⁷ Min ŋaar-ak, lisa diyiico aman : « Di ŋaar-ak, gamin ku Sezaar, beronjiig do Sezaar, ho ku Bunđi sa, beronjiig do Bunđi. »

Kaaw ta lisa taar-at ajbiygu.

*Kaawo do bi ka nooyindi
(Matiye 22.23-33, Luk 20.27-40)*

¹⁸ Min ŋaar-ak, gee kuuk ŋu kolij *Sadusiyenna baawiiiji moota do lisa. Gee ŋuur-ak kaawa a gee ku mate, ŋuur nooydo. Nju astu indiŋ aman :

¹⁹ « Gem kol tacco, Muusa siirte do gaanuunji aman : “ Ya gem ob daatko ho ŋa mat bal mico, sinji yaa obin murgil-ata. Paa kat, taaji wee koogin do sinji kaak mate. ”§

²⁰ Cokay, gin sinŋa peesira. Ka aawo obtu daatko, kar ŋa mattu bal mico.

²¹ Ka seeriŋkar oki obiit daatko-ata. Naar oki mattu bal mico. Ka subbiŋkar obiita, naar oki mattu.

---

§ 12:19 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 25.5-6.

²² Hiyya, okiŋco siŋta ku peesir-ak obiita ho ɲu siihiyту bal koogina. Ba aaro, taar sa menuwti gaastu. »

²³ Kar Sadusiyenna-ak indiig Iisa aman : « Do taar-an, kaawniŋ ja, do yiriy ta nooyindi, min kuuk peesir-aŋ, ka moo taa gine daacyi ? Asaan kuuk peesir-aŋ okiŋco midiyti ! »

²⁴ Iisa gay telkiico aman : « Kuŋko-aŋ rawte, asaan ku ibanno kaaw ta Buŋdi wala gudurrey.

²⁵ Ka seener, do yiriy ta nooyindi, ginno pey obe. Gee yaa goye ar *dubal ku Buŋdi kuuk goy ka samaaner.

²⁶ Do bi ka nooyindi, ku bal garkiyin kaaw taat do gaanuun ka Muusa wiktin taat Buŋ bayniiji do pompil kaak kobir ako, wal maman ? Ɗa kaaw aman : “ Nun Buŋ ka Ibraayim, Buŋ ka Isaaka ho Buŋ ka Yakuub. ” »*

²⁷ Iisa kaawtu pey aman : « Ɗa Buŋdo ka gee kuuk mate, kar gay, ɲa Buŋ ka gee kuuk goy mento. Do taar-an, ku rawte tak-tak. »

*Gaanuun kaak pakgig okiŋco
(Matiye 22.34-40, Luk 10.25-28)*

²⁸ Wiktin ta Iisa meeliy iŋ gee ku ɲu koliiy *Sadusiyenna, tatkaw rakki ka gaanuun ka *Yu-udinnar oki hadire. Min tatkaw-ak taltu kadar Iisa telkiico samaan-ak, ɲa baawiiiji moota ho ɲa indiig aman : « Gem kol tacco, min gaanuun ka Muusa okiŋji-aŋ, ka moo paka ? »

²⁹ Iisa telkiiiji aman :
« Cokiyon, koogin ku Israyeel !
*Rabbin Buŋte, ɲaar rakki di.

---

* **12:26** Wer ka gase kaawor do Ekzood 3.5.

30 Kii elin Rabbin Bunjin in gelbin rakki,
in kelmon okintiti, in pikirren okintiti
ho in gudurren okintiti.†

31 An gay ka aadaag ka awalle :

Kii elin giji ar zin ka meenjin.‡

Min ku seer-an ginno pey gaanuun ka pakgigu. »

32 Hiyya, tatkaw ka gaanuundi diyiji do Iisa
aman : « Seese, gem kol tacco ! Kaawon-an ka
seener. Rabbine, naar ko Bun kaak rakki-an di ho
ginno ka pey.

33 Gii elin Bun in gelbin rakki, in pikirrite okin-
titi ho in gudurrite okintiti. Ho gii elin eente ar
zin ka ku maaniite. Gamin nuur-an pakgig *satkin
ta mallel ho in satkin taat gee beriy do Bun di. »

34 Min Iisa taltu kadar gem-ak telkiji in ibine-ak,
na diyiji aman : « Kinke-an serekdo in *Meennaw
ta Bun di. » Min yiriy taar-at, nu cimtu kayco cat,
yoo waan sa indigigdo pey.

Masi in sultan Dawuud

(Matiye 22.41-46, Luk 20.41-44)

35 Wiktin ta Iisa garkiyiy gee do *ger ka Bun di,
na diy aman : « Maman agindaw ku gaanuundi
kaawiy a Masi naar ron ka Dawuud ?

36 Ya na ron ka Dawuud, maa di Ruwwin ta
Bun di naamig sultan Dawuud meenji na diytu
aman : « Bun kaawji do Rabbiner aman :

“ As goy do meedar

nam wiktin taat naaco gedire do adinen,

nuu gine wer ka lee asinjin. ”§

† 12:30 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 6.4-5. ‡ 12:31 Wer
ka gase kaawor do Lebitik 19.18. § 12:36 Wer ka gase kaawor do
Soom 110.1.

³⁷ Paa ko, Dawuud meenji oki kolaag Masi-ak a “ Rabbine ”. Di maman n̄aa gine ronji ? » Wiktin ta n̄a kaawiy pa-ak, gee dakina goya. Kaawoy-at ginco gala.

*Do gaayico agindaw ku Yuudinnar
(Matiye 23.1-36, Luk 20.45-47)*

³⁸ Wiktin taat Iisa garkiyiy gee, n̄a kaawiico aman : « Goyon godom min agindaw ku gaanu-undi kuuk el jaawe in batik ku aginda ho el a gee yaaco ooye do werin kuuk gee n̄umiyo.

³⁹ Do geray ku salaaner, n̄u el goye un̄da ho ya n̄u kolig do teendi, n̄u doba werin kuuk taḅ.

⁴⁰ N̄u tiyaag murgilgal in neendaw. Kar do salaanco sa, n̄u osa kaawin dakina a paa kat, gee yaa oziln̄co. Do bi n̄aar-ak ko, taaḅin taḅco yaa gine rad pak ta gee okin̄co. »

*Bere ka murgilal
(Luk 21.1-4)*

⁴¹ Kar Iisa goytu moota in maan kaak gee liyiy gurus do ger ka Bun̄di ho n̄a taliy maman gee liyiy gurus do maanna-aka. Gay gamnar liya gurus dakina.

⁴² Kar murgil rakki pokirin̄ca astu. Ta leetu tammin seer kuuk bal baaco.

⁴³ Hiyya, Iisa koliig maajirnay ho n̄a diyiico aman : « Ka seener nu kaawaako, murgil-an ber gurus dakina pakgig gee okin̄co kuuk liya gurus do maanna-an̄ka,

⁴⁴ asaan okin̄co-an̄ ber min gurusco kaak daka maala. Kar murgil-an gay, in pokirruwti, gurusti kaak nec taa tee do menuwir, okin̄ji ta berga. »

13

Dime ka ger ka Bun̄di (Matiye 24.1-2, Luk 21.5-6)

¹ Wiktin ta Iisa amiliy min do *ger ka Bun̄di, min maajirnay rakki diyiji aman : « Gem kol tacco, tal ja dambay-an̄ku, tal ja pine-an̄ka ! »

² Iisa telkiji aman : « Ka seener ɲa samaane, kar wiktin yaa ase taat ɲuu dime, yoo dambi rakki kaak ɲu diytu do giji sa goyaado. »

Gamin kuuk gaara gaase ka duniiner (Matiye 24.3-14, Luk 21.7-19)

³ Min pa-ak, Iisa coktu ka koot ka Olibiyennar ho ɲa goytu aaniy ger ka Bun̄di. Do wer-ak, maajirnay kuɲ Piyer, Zaak, Yaaya in̄ Andre goy keeco. ɲu indiig aman :

⁴ « Gem kol tacco, kaawniɲ ja, gamin-an̄ yaa ase kimin ? Ho kaawniɲ maan kaak yaani gaare asiɲco ka gamin-an̄ okiɲco. »

⁵ Iisa gay telkiico aman : « Yaman pakiron̄, dakon̄ rasenno ziɲkiko ɲuuko jagiɲko.

⁶ Gee dakina yaa ase in̄ siɲdu ho ɲuu kaawe aman : “ ɲa nun ko Masi ! ” ɲu asa rawte gee dakina min do botilco ta samaane.

⁷ Ya ku dora gee kaawa do bi ka gartar, moota wala serek, dakon̄ barjilenno. Ka seener, gamin-an̄ yaa asen̄ ja, kar duniin gay gaasaado misa.

⁸ Darre in̄ darre asa taasine ho sultan in̄ sultan oki asa taasine. Werin daariɲ kid̄ asa azire ho mey yaa ase. Ar kaak daatik aawiy atti ka weendi, gamin okiɲco-an̄ sa gaara kadar gaase ka duniiner gaaye.

«

⁹ Kuŋ gee kuuk aadintu gay, yaman pakironŋ do goyiŋko ! Gee asaako iyiŋko do werin ku dukume seriiner, ŋu asaako koociŋko do geray ku salaaner. Do bi kanto, ŋuuko iyiŋko do unco ka guberneernar ho do sultinniidi. Paa kat, kuuco kaawin seenko.

¹⁰ Kar gay, Kabarre ta Gala, ŋuu gaarin ja do darrinay okiŋco.

¹¹ Wiktin taat yaa ŋu obiŋko ho ŋu sakkiyiŋko, dakon moyenno do kaaw taat kuu kaawe. Kaawin ŋuur-ak, Ruwwin ta Bunji yaako gaariŋco do wiktin-at di. Kaawon kaaw taat ta diyiiko di. Ampa-ak, ŋa kuŋdo kat kaawaw, ta Ruwwin ta Bunji.

¹² Do wiktin taar-at, gee asa bere siŋta ku maanico ŋuu deenco ho aginay sa yaa gine paa do kooginco. Koogin asa gine adin ku aginiyco ho ŋu asa bariye muutco.

¹³ Do bi kanto, gee dakina asaako pociŋko. Kar gem kaak obit imaanji bombo nam do muutuy gay, ŋaa gase jile. »

*Taaɓin ta dakina
(Matiye 24.15-28, Luk 21.20-24)*

¹⁴ « Gem kaak garkiyyaat kaaw-an, ŋa iban baati ! Ku asa tale maan ka nigindi kaak Bun yiliyo goy do wer kaak kuunaydo kaŋji. Ya ku talga, gee kuuk goy do geeger ka Zuude, illa ŋuu gade do bayco ku dambiniidi.

¹⁵ Waan kaak jammiya kara gediraado unje atta ŋaa soke gamnay.

¹⁶ Ansii di oki, kaak deet do morgoy sa yeepaado geero, ŋaa icin batkoy.

¹⁷ Radco do daad kuuk in aditco ho kuuk macpi do menaw ŋuur-aku !

¹⁸ Indonj Bunj, gamin-aj yaa asenno do koyin ku elgol ku rada.

¹⁹ Ka seener do wiktin taar-at, taa6in yaa gine dakina do geemir pak taat gee aawtu min Bunj kilgiyiit duniine yoo diŋka. Kar ta deelaado pey tak-tak.

²⁰ Ya Bunj kat bal peyin taa6in kodok, waan pakaado. Kar gay, ɲa peyit kodok do saan ta gee kuuk ɲa do6tu.

²¹ Do mena ɲuur-ak, ya ɲu kaawaako aman : “ Talonj, Masi, ɲaar goy anne ! ”, wala aman : “ ɲaar goy annere ! ”, dakonj cokiyin6odo.

²² Ka seener, gay raadindi dakina yaa ase : daarinj yaa kaawe a ɲuur ko Masi ho daarinj a ɲuur nabiinna. ɲuu gine gamin dakina kuuk ajbay in kuuk gaara gudurrico a ɲuu jage gee. ɲuu jage yoo ɲuur kuuk Bunj do6tu ya ɲuu gedire.

²³ Kunj gay, yaman pakironj ! Nun mininjon ko. »

Yeepe ka Ronj gemor

(Matiye 24.29-31, Luk 21.25-28)

²⁴ Kar Iisa kaawiico pey do maajirnay aman : « Do menaw ɲuur-ak, ya taa6in-at bire, pato yaa mate, kooy sa ceeraado pey,

²⁵ kaalin yaa solle min kuwa ho gamin kuuk gin gudurre ka samaaner asa azire.

²⁶ Kar kat, gee yaan talin nun *Ronj gemor yaa ase datik ucar in gudurrer okintiti ho in *darjiner.

²⁷ Naa ɲaame *dubildu do adiy ka kidar okinji, ɲuu ɲuminj gee kuuk nu do6tu min do coke ka pati yoo do gale ka pati. »

Danjil ta et kaak ɲu koliy pigiye

(Matiye 24.32-35, Luk 21.29-33)

28 « Cokiyon danil ta *pigiye. Ya ku tala leeginay kat eccaw ho nu lee, ku iban ko kadar kabun gaaye.

29 Ampa di kunƙo oki, ya ku talaag gamin-aŋ asaw, ibinoŋ kadar nun *Roŋ gemor, nu gaay ko ote.

30 Ka seener nu kaawaako, gee ku dirƙa-aŋ mataaƙo di, gamin-aŋ okiŋco yaa ase.

31 Samaane in ƙiɗa yaa sawle, kar kaawnar gay rawtaaƙo tak-tak.

*Wiktin taat Roŋ gemor yaa yeepe
(Matiye 24.36-44)*

32 « Kar do yiriy ta moo in pat ta moo naa yeepe gay, waan ibinaagɗo, wala *ɗubal ku Buŋdi, wala nun Roŋo. Tatte Buŋ keeji di iban.

33 Yaman pakiron, goyon mento asaan ku ibanno kimin wiktin-at yaa ase.

34 Maanna-aŋ, ɗaar ar gem kaak ɓaa marti. Na rasiig geriy do gay riyoy. Ay gem di na gaarji riy taat ɗaa gine ho do gem kaak gooyaajiig geriy gay, na ɗiyiiji a ɗaa goye mento.

35 Di ɗaar-ak, goyon mento, asaan ku ibanno yiriy ta moo mee gerdi yaa yeepe. Kin ɗaa ase in maako, ɗatik aandor, in kokir ka awalle wal in kawtira !

36 Ya ɗa yeep rimsilik sa, ɗa gasaakonno ku weye.

37 Taat nu kaawiiko-an, nu kaawiit do gee okiŋco : « Goyon mento ! »

14

*Dee ka kaawor do muut ta Iisa
(Matiye 26.1-5, Luk 22.1-2, Yaaya 11.45-53)*

¹ Dak ko menaw seer di, *Yuudinna yaa gine iidinco taat ŋu koliy *Paak ho in ta mappa kaak bal *gele. Agindaw ku gay satkiner in agindaw ku gaanuundi bariya botol taat ŋuu obiŋ Iisa in cigile a ŋuu deenji.

² Ŋu kaawtu benannico aman : « Gi gediraado obiŋ in yiriy ta iidiner, yampa, gee yaa barjile. »

*Kockice ka itirdi do kaay ka Iisa
(Matiye 26.6-13, Yaaya 12.1-8)*

³ Yiriy rakki, Iisa goy do geeger ka Betani do ger ka Simon kaak dukum burdum. Wiktin taat ŋa goytu tee, daatik rakki unjitu. Do pisinti ta gin dew ka dambir kaak ŋu kolaag albaatir. Dewti-ak miin in itir kaak gasdo badam, ŋu kolaag « naar ». Itir-ak, ŋu bal amsin in maan ka pey. Min ta unjitu, ta kilciit gaay ta dewti kar ta kockiciiiji itir do kaay ka Iisa.

⁴ Min gee kuuk goy ede-ak, daarin dapintu ho ŋu kaawiy benannico aman : « Maa di ta nigiiŋ itir-aŋ dur di ?

⁵ Ya gi gidiyig itir-aŋ, nec ŋaate iye gurus pak tammin miy subba ho gii deediŋ do pokirnar. » Do wer-ak, ŋu uciitit do daatko-ata.

⁶ Kar Iisa gay diytu aman : « Rasonta ! Maa di ku taaŋiyiita ? Riy taat ta giniidu-an samaane.

⁷ Ka seener, pokirna ŋuur goy doo in kuŋko ho ya ku rakaw, nec kuuco gine taat samaane. Kar nun gay goyaado in kuŋko doo.

⁸ Ta gin ta gudurriti. Min diŋ di ta kockicdu ko itir, uudin ta neginda ŋuu unjin zir do maginer.

⁹ Ka seener nu kaawaako, ay wer kaak ŋuu gaarin Kabarre ta Gala do adiy ka kidar, ŋuu moye

bit ka daatko-anta ho ηuu ose do maan kaak ta gintu. »

*Isine ka Zuudas do Iisa
(Matiye 26.14-16, Luk 22.3-6)*

¹⁰ Hiyya, min paliinna ku Iisa kuuk orok in seer-aku, rakki kaak ηu kolaag Zuudas Iskariyoot baawtu do agindaw ku gay satkiner ho ηa kaawiico in maman ηaaco gaarin Iisa, ηuu obinji.

¹¹ Min ηu doriit kaaw ta Zuudas, aawco gala. ηu diyiji a ηuuji bere gurus. Min yiriy taar-at di, Zuudas teestu bariye botol taat maman ηaaco gaarin Iisa, ηuu obinji.

*Iidin ta Paak
(Maark 14.17-21, Luk 22.7-14, 21-23, Yaaya 13.21-30)*

¹² Yiriy taat awalle ta iidin ta mappa ka bal *gele, yiriy taar-at, ηu daggiy baar, ηu gingiy tee ka *Paakdi. Maajirnay indiig Iisa aman : « Ki raka a ni baate gine tee ka Paak momo ? »

¹³ Kar Iisa tabirtu maajirnay seera ho ηa diyiico aman : « Baan do geegirdi, kuu ηaame in gem rakki icil jalin ka amiydi, aadonja.

¹⁴ Do ger kaak ηaa unje, kaawonji do mee ka gerdi-ak aman : “ Tatkaw ηaaminti a niin inde wer kaak ηaa tee tee ka iidiner in maajirnay ? ”

¹⁵ Kar ηaako gaare ger berel ka gusuurdi, gamnay okinco goy ko. Eden ko, kuute gine tee. »

¹⁶ Hiyya, maajirnay baawtu do geegirdi. ηu gasiig gamin-ak uudin taat Iisa kaawiico ho do wer-ak ko, ηu gintu tee ka Paakdi.

¹⁷ Min pat gale, Iisa in paliinnay ku orok in seer ottu.

¹⁸ Wiktin taat ɲu tiyo, ɲa ɗiɣiico aman : « Ka seener nu kaawaako, rakki minninko yaadu isine. Naar kaak tiya inɲ nun-aɲ di. »

¹⁹ Min ɲu doriit kaaw-at, ziɲkico ooliig koloc. Kar ɲu teestu indinɲi rakki rakki aman : « ɲa nununno ɗoo ? »

²⁰ Iisa gay telkiico aman : « Min kuɲko kuuk orok inɲ seera, ɲa ɲaar kaak pisinni oraw ɗo parki-aɲ di.

²¹ Ka seener, nun *Roɲ gemor asa mate ar taat Kitamne kaawtu ɗo bi kanto. Kar gay, radji ɗo gem kaak isindu ! Gem-ak, ya ɲu bal weenɲi sa guna ! »

Tee ka Paak ta Marbinto

(Matiye 26.26-30, Luk 22.14-20, 1 Korentiyen 11.23-25)

²² Wiktin taat ɲu goytu tee, Iisa ictu mappa, ɲa deliiji barkin ɗo Buɲdi, ɲa pirsiiɲa ho ɲa beriicog ɗo maajirɲay. Kar ɲa kaawiico aman : « Oboɲ ho taan, ɲaar-aɲ zir. »

²³ Kar ɲa ictu pey *kordindi, ɲa deliiji barkin ɗo Buɲdi ho ɲa beriicota ho okiɲco seetu.

²⁴ Kar ɲa ɗiɣiico aman : « ɲuur-aɲ baarir. Baar-aɲ ɗuunit *Jamaw ta marbinto taat Buɲ asiɲ obe inɲ gee ho kuuk miɲ ɗo saan ta gee dakina.

²⁵ Ka seener nu kaawaako, nu siyaado pey maam ku *biɲdi nam yiriy taat naa see kuuk marbinto ɗo *Meennaw ta Buɲdi. »

²⁶ Hiyya, ɲu riytu riyin ku iidiner, kar ɲu amiltu ɲu baayiy coke koot ka Olibiyennar.

Kaaw ɗo bi ka tatire ka Piyer

(Matiye 26.31-35, Luk 22.31-34, Yaaya 13.36-38)

²⁷ Do wer-ak, Iisa kaawiico ɗo maajirɲay aman : « Okinɲo, kuun rasindu, asaan ɗo Kitamner ɲu

kaaw aman : “ Naa deen gay gooyindi ho tamgiy yaa totire. ”* »

²⁸ Kar Iisa kaawtu pey aman : « Wiktin taat nu nooy gay, naako ogire do kid ka Galile. »

²⁹ Piyer gay kaawiji aman : « Ya okiñco-an rasiñcinj oki, nun gay rasaacinno tuk. »

³⁰ Iisa gay telkiiji aman : « Cokay, naan kaawe seene, yiriyta-an di, do aando-anta, kokir boogaado dees seer di, kii tatire dees subba a ki ibingino. »

³¹ Piyer gay wakiliiji aman : « Ha'a, ya nu mata inj kinke oki, nu tatiraado a nu ibingino » Kar maajirna okiñco kaawtu paa di.

Inde ka Buñdi Jetsemaane

(Matiye 26.36-46, Luk 22.39-46)

³² Hiyya, Iisa inj maajirnay ottu do wer kaak nu kolaag Jetsemaane ho na kaawiico aman : « Goyon anne, nun 6aa inde Buñ. »

³³ Kar na koliig Piyer, Zaak inj Yaaya. Do wer-ak, kelmoy amiltu ho ziy sa oolga.

³⁴ Kar na kaawiico aman : « Kelmol tiyaan but-but ar naa mate. Kun goyon anne ho goyon mento. »

³⁵ Na sinjitu unnda sooda, na dersitu ho na teestu inde Buñ a na rakaw naaji etirin wiktin ta taañiner-an minniney.

³⁶ Na indiig aman : « Baaba, lociñ-ak radfo, etirit taañin-an minniner. Yampa, taa gineno ar taat nun rakiyo, illa taat kin rakiyo. »

³⁷ Min naar-ak, na yeepiico do maajirnay kuuk subba. Kar na gasiig nu weyaw. Na kaawiji do

---

* **14:27** Wer ka gase kaawor do Zakariya 13.7.

Piyer aman : « Simon, ki weya ga ! Ki bal gedire goye mento pat rakki di oki ?

³⁸ Goyon mento ho indiguwon Bun kuu goye bombo ya *Seetanne gecaako. Gelbin ka gemor, naar gin niyin taat naa gine taat samaane, kar ziy gay gedarro. »

³⁹ Ka seerin kar na etirtu, na inditu Bun ho na deeliig kaawnay nuur-ak di.

⁴⁰ Kar na yeepu pey do maarjiray ho na gasiig nu weyaw nam nu gedarro piliñ odinco, nu ibanno taat nuuji kaawe.

⁴¹ Min na inde Bun ka subbin kar, na yeepiico ho na diyiico aman : « Ku weyaw ho ku darma misa ? Way, diñ wiktinti nec kate. Nun Ron gemor, nuun berindu do pise ku gay zunuubinnar.

⁴² Talon, gem kaak isindu-an asa ko eka ! Ucon, naaminteŋga ! »

Obinji ka Iisa

(Matiye 26.47-56, Luk 22.47-53, Yaaya 18.3-12)

⁴³ Min Iisa kaawa misan di, Zuudas min paliinna kuuk orok in seer astu in gee dakina. Min gee-ak, daarin gin *seepinpan ho daarin gay gin donkilay. Agindaw ku gay satkiner, agindaw ku gaanuundi ho in *aginay ku Yuudinnar kat naamgu.

⁴⁴ Zuudas, kaak isinji do Iisa, gaarco botol taat maman nuu obinji. Na kaawiico aman : « Naar kaak naa baamiye, naaji gine cuud, na naar ko ku rakiyo. Obonga, deetonga ho gooyon samaane. »

⁴⁵ Min nu ottu, ta bite-an di Zuudas sinjiiji moota do Iisa ho na ooyiiji aman : « Gem kol *Rabbiney ! » Kar na baamiyiiga ho na giniiji cuud.

⁴⁶ Hiyya, njuur kuuk daarin̄ 6aawiiji moota ho nju obiiga.

⁴⁷ Ek di rakki min maajirnay ku Iisa ceptu seepiney, na asidiig gay riyor kaak gina riy do *mee satkiner ka tatko ho na dukumiijit dengey.

⁴⁸ Kar Iisa piltu biy aman : « Ku astu in seepinpan ho in donkilay a kuun obindu. Wala nu kokino ?

⁴⁹ Kun kawta, nu goy in kunko do *ger ka Bun̄di ho nu garkiyiy gee. Maa di ku obginno annere ? Kar gay, ta kuuniyту ampa-ak a kaaw taat nju siirtu do Kitamner yaa ase do werti. »

⁵⁰ Min naar-ak, maajirnay okin̄co gadtu, nju rasi-iga.

⁵¹ Do wer-ak gin dubil rakki kaak aadaag Iisa. Na ginno kesuune illa na kakil zimilla di. Gee-ak obaaga.

⁵² Naar gay pikicog zimillay-aku ho na gadtu tukinka.

*Iisa do un̄co ka agindaw ku gay satkiner
(Matiye 26.57-68, Luk 22.54-55,63-71, Yaaya
18.13-14,19-24)*

⁵³ Min naar-ak, nju iyiig Iisa do ger ka mee satkiner ka tatko. Do wer-ak ko, agindaw ku gay satkiner, agindaw ku gaanuundi in *aginay ku Yuudinnar numtu.

⁵⁴ Piyer gay aadaag min serek nam nju ottu do ger ka mee satkiner-aka. Kar na un̄jitu do wer ka berel ka gerdi-aka ho na goytu in askirna, nju ooriy ako.

⁵⁵ Sando, agindaw ku gay satkiner in agindaw ku Yuudinnar bariya botol taat njuuji diye kaaw do Iisa, njuu deen̄ji. Ya kaaw-at do wertido oki, do taŋco-at, ta ginaado maanna.

⁵⁶ Ka seener gay, gee dakin diyijji kaaw ta raadiner, kar kaawco gay rakki do.

⁵⁷ Gee daariñ uctu, ñu diyijji kaaw ta raadiner aman :

⁵⁸ « Ni dorig gem-añ kaawa a ñaa dimiñ ger ka Buñdi kaak gee pintu-añka, kar do menaw subba di, ñaa pine ka pey. Ger ñaar-ak, ñuur geenno kat yaa piniñji. »

⁵⁹ Do kaaw taar-an sa, kaawco rakkido.

⁶⁰ Hiyya, mee satkiner ka tatko uctu do uñco ka geemir, ña indiig Iisa aman : « Kiñ telkaacodo ga ? Gee-añ kaawa do bi kanjin doo ? »

⁶¹ Kar Iisa gay buguma di, ña telkido. Min ñaar-ak, mee satkiner ka tatko indiig pey aman : « Kiñ ko Masi, Roñ ka Buñ kaak gee abdiyiyo walla ? »

⁶² Iisa gay ooytu aman : « Hii ! Ña nun ko ho kuun talin nun *Roñ gemor goy do meeday ta Buñ kaak gin gudurre okintiti ho kuun talin pey wiktin taat naa ase min ka samaaner in uca. »†

⁶³ Min mee satkiner dortu pa-ak, ña eeriit kesuuney‡ ho ña diytu aman : « Wala gi raka pey saadine !

⁶⁴ Ku doraaga, gem-añ nigiy biy in Buñ-añka ! Ya do tanjo, gem-añ, gii giniñ maman ? » Kar okiñco diytu aman : « Taar-an nec ko iye muutuy. »

⁶⁵ Min gee kuuk goy ede-ak, daariñ teesijji pice uliñ do Iisa. Ñu duuniig odinay, ñu koociiga ho ñu indiig aman : « Hey nabiñce-añka, kaawniñ ja waa kaak menñiñci§ ! » Kar askirna ñaamiig Iisa

---

† **14:62** Wer ka gase kaawor do Daniyeel 7.13. ‡ **14:63** 'ña eeriit kesuuney' : Do aadin ta Yuudinnar, eere ka kesuuni-ak gaara kadar aditco nige. § **14:65** 'menñiñci' : Werin daariñ, ñu kaawa a 'doosiñci'.

in baase.

Tatire ka Piyer do bi ka Iisa
(*Matiye 26.69-75, Luk 22.56-62, Yaaya 18.15-18,25-27*)

⁶⁶ Wiktin taat Piyer goyiy kara do wer ka berel ka gerdi, gay riyor ta mee satkiner ka tatko astu.

⁶⁷ Ta taliig Piyer oora ako, ta ibiniiga, kar ta diyiji aman : « Kinke oki, ki goy in Iisa kaak min Nazareet-aka. »

⁶⁸ Kar Piyer gay tatirtu aman : « Nu ibingigdo. Nu ibanno taat ka rakiy kaawe. » Min pa-ak, Piyer amiltu kara min do wer-aka, na peytu do bit ka botildi. Hiyya, kokir boogtu.

⁶⁹ Gay riyor-at gay taliiga ho ta diyico do gee kuuk goy ede-ak aman : « Kun gem-an naar min nuura tara. »

⁷⁰ Piyer gay tatira di pey. Darum sooda, gee kuuk goy ede-ak diyiji pey do Piyer aman : « Ka seener, kinke sa min nuura, asaan kinke min Galile. »

⁷¹ Kar Piyer teestu togile aman : « In Bun-anka, nu dyiko doo a nu ibingigdo gem kaak ku kaawiy-anka ! Ya nu raada sa, Bun, naa daan kara. »

⁷² Do wer-ak di, kokir boogtu ka seerin kar. Ek di Piyer moyiit kaaw taat Iisa kaawiji aman : « Awal ta kokir yaa booge dees seera, kii tatire dees subba a ki ibinginno. » Hiyya, na amiltu kara ho na zugiig ale.

15

Iisa do unji ka Pilaat
(*Matiye 27.1-2,11-14, Luk 23.1-5, Yaaya 18.28-38*)

¹ In kawtir wer dugus-dugus, agindaw ku gay satkiner, *aginay ku Yuudinnar, agindaw ku gaanuundi in gay dukume seriiner, okinco numtu dee kaawco. Min nu deetu kaawco, nu duuniig Iisa, nu iyiiga ho nu beriiig do Pilaat, guberneer ka Room.

² Pilaat indiig Iisa aman : « Kin ko sultan ka Yuudinnar walla ? » Iisa gay telkiiji aman : « Kin meenjij kaawit ko. »

³ Agindaw ku gay satkiner diyiiji kaawin dakina.

⁴ Pilaat indiig pey aman : « Ki telkaado ga ? Ki doraag doo di kaawin okinco kuuk nu diyiijin-anju ? »

⁵ Kar Iisa gay balji telke maanna nam Pilaat din sa ajbiye.

⁶ Ay iidin ta *Paakdi, guberneer Pilaat imilgiy gem rakki min danayne, naar kaak gee inditu.

⁷ Do wiktin taar-at, gin gem rakki sinji Barabaas, goy danayne. Gem-ak, nu obig danayin sawa in eenji kuuk nu barjiliig gee ho nu dee gemo.

⁸ Gee dakina baawiiji do Pilaat. Nu teestu indinji a naaco gine maan kaak na gingiyco ay iidin ta Paakdi.

⁹ Pilaat telkiico aman : « Ku raka naako pikin Sultan ka Yuudinnar walla ? »

¹⁰ Pilaat ibina tam kadar min hasuudinaw di, agindaw ku gay satkiner iyiiig Iisa.

¹¹ Do wer-ak, agindaw ku gay satkiner isiniig gee-ak a nuu indin Pilaat naaco pikin Barabaas.

¹² Pilaat indiigu pey aman : « Kar naar kaak ku koliy Sultan ka Yuudinnar-anj gay, naa ginin maman ? »

13 Njuur gay baagtu koole aman : « Doodfig ka etor ! Doodfig ka etor ! »

14 Pilaat indiigu pey aman : « Naar nig maa di ? »
Njuur gay koola koolen di aman : « Doodfig ka etor ! Doodfig ka etor ! »

15 Pilaat rakaado nige aditco ku gee-aku. Hiyya, na pikiicog Barabaas. Kar Iisa gay, na diyiico a njuu koocin in kordingo. Min nu koocga, na beriicog do askirnar a njuu doodin ka etor.

*Ajimiika ta askirnar do Iisa
(Matiye 27.27-31, Yaaya 19.2-3)*

16 Min naar-ak, askirna iyiig Iisa do geriy ka guberneer, nu unjiig atta. Kar nu koliig eenco askirna okinco.

17 Do wer-ak, nu isiiji batik ta dindik bun ar ta sultinniidi. Kar nu siyiiji jakumne ta jamiidi ho nu isiiji ar jakumne ta sultinniidi.

18 Kar nu teesiiji ooye aman : « Seek, sultan ka Yuudinnar ! »

19 Kar nu menniig do kaay in eto, nu piciji ulna ho nu dersiy do unji, ansi-ak a nu karmiyaaga.

20 Min nu ajimiyig ko ajimiye, nu cimijit batko-ata, kar nu isiijit tanji, nu baay doodin ka etor.

*Doode ka Iisa ka etor
(Matiye 27.32-44, Luk 23.26-43, Yaaya 19.17-27)*

21 Wiktin nu baayiyo, nu naamtu in gem rakki paa sinji Simon. Gem-ak min geeger ka Sireen* ho na asa min yeero. Na takan Aleksandir in Rupuus. Nu asiriig a naa icin etoy ka Iisa.

---

* 15:21 'Sireen' : Na kid ka gee ku pondiko kaak goy in munsakne.

22 Kar ηu iyiig Iisa do wer rakki ηu kolaag Golgota. Pa-ak diya aman : « Dawik ta kaar. »

23 Do wer-ak, ηu rakji bere maam kuuk amse in dawin kaak ηu koliy « miir ». Naar gay pooce.

24 Hiyya, ηu doodiig ka etor. Min ηu doodga, ηu deediit kesuuney werin dakina ho ay gem di iciy taat galji.

25 Wiktin taat ηu doodiig Iisa, pat nec parrika ta kawtira.

26 Nu siirtu kaaw taat iy obinji aman : « Naar-an ko sultan ka Yuudinnar. »

27 Gin kokinay seera oki ηu doodgu do serpay ka atiydi, rakki do meeday ho rakki gay do nugilay. [

28 Ansii ko, kaaw ta ηu siirtu do Kitamner astu do werti aman : « Nu osig in gee kuuk jookumo. »]†

29 Gee kuuk bira min ede-ak sekiyiy kayco ho ηu wariig Iisa aman : « Hey ! Kin kaak rak dimin *ger ka Bunji ho in menaw subba di, kii pine ka pey,

30 jil kat doo zin ka meenjin ho paay min ka etor ! »

31 Yoo agindaw ku gay satkiner in agindaw ku gaanuundi sa samtiyaaji do Iisa, ηu kaawiy benannico aman : « Na jil gee ku pey, kar din gay, na gedarro jile ziy ka meenji !

32 Seese Masi, sultan ka Israyeel. Paay din di min ka etor, nii tale kar niin aamine. » Yoo kokinay kuuk ηu doodtu in naraa oki waraaga.

Muut ta Iisa

(Matiye 27.45-56, Luk 23.44-49, Yaaya 19.28-30)

33 Min pat ottu yiriyo, ta mattu. Wer astu gondiko do kid okinji nam pat subba ta maako.

† 15:28 Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Bunji kuuk ηu siirtu min awalle in kaaw ta Grek.

³⁴ Do wiktin taar-at, Iisa kooltu rada aman : « Eli, Eli, lema sabaktani ? » Ansi-ak aman : « Bunđu, Bunđu, maa di ki poociinu ? »‡

³⁵ Gee daariñ kuuk goy moota-ak dorga ho ñu diytu aman : « Cokiyon ja, ña kolaag *Eli ! »

³⁶ Do wer-ak, rakki minninco gadtu ña ictu bit ka jardor, ña ñuuniit do bi ka etor ho ña coopiig do maam kuuk tooro. Kar ña beriijig do Iisa a ñaa coode. Kar ña diytu aman : « Eron ja, gii tale ya Eli kat asa paayin min ka etor. »

³⁷ Kar Iisa kooltu rada ho ña mattu.

³⁸ Min ña mattu, zimilla kuuk ɓigira§ ñu caaltu atta do ger ka Bunđu eertu min datko min kuwa yoo keder.

³⁹ Min tatkaw ka askirin ku Room ka pey do unji ka Iisa taltu maman Iisa mattu-ak, ña diytu aman : « Way, gem-añ Ron ka Bunđu ka seener ! »

⁴⁰ Do wer-ak, goy oki daad daariñ kuuk aadig Iisa. Ñu taliy min serek. Minninco goy Mariyam ta Magdala, in Mariyam atan Zaak ka kapaki in Zooze, ho in Salome.

⁴¹ Ñu aadig Iisa wiktin ta ña goyiy Galile, ñu taliy kaaci. Do wer-ak goy oki daad dakina ku pey, kuuk coon in ñaara Zeruzaleem.

Unje ka Iisa do maginer

(Matiye 27.57-61, Luk 23.50-56, Yaaya 19.38-42)

⁴² Wiktin taat Iisa mattu ka etor, *Yuudinna okinco siya zinƙico do yiriy ta sabitdi. Yiriy taar-at teesa min gale ka pati nam gale ka pat ta kawta.

---

‡ 15:34 Wer ka gase kaawor do Soom 22.2. § 15:38 'Iigira' : Werin daariñ, ñu kaawa a 'bakar'.

Do aadinco ta Yuudinnar, waan unjaado gem ka mate do maginer in yiriy ta sabitdi.

⁴³ Do wer-ak, gin gem rakki nu kolaag Yuusup min geeger ka Arimate. Naar oki min agindaw ku darrer ho gee karmiyaaga. Na era ase ka *Meennaw ta Bun̄di. Yuusup bal rake a zi ka Iisa yaa goye ka etor in yiriy ta sabitdi. Na baawiīji do Pilaat bal kolaw ho na indiig zi ka Iisa.

⁴⁴ Min Pilaat dortu kadar Iisa mat ko, na ajbiȳtu tak-tak. Kar na koliig tatkaw ka askirnar-aka ho na indiiga ya Iisa mat ko jammiye.

⁴⁵ Min Pilaat doriit kaaw ta tatkaw ka askirnar-ak, na beriīji botol do Yuusup na baayiy paayin̄ zi ka Iisa.

⁴⁶ Hiyya, Yuusup gidiȳtu kapanne, na paayig zi ka Iisa min ka etor ho na maliyig in kapanne-ata. Min na maliyga, na baawtu unjiig do magin taat nu dodditu ka dambar. Min pa-ak, na tunkiltu dambi ho na dibiriit magin-ata.

⁴⁷ Wiktin taar-at, Mariyam ta Magdala in Mariyam atan̄ Zooze goy tala do wer kaak nu diyig Iisa.

16

Nooye ka Iisa

(Matiye 28.1-8, Luk 24.1-12, Yaaya 20.1-10)

¹ Min yiriy ta sabit birtu, kun̄ Mariyam ta Magdala, in Mariyam atan̄ Zaak, in gaaco Salome gidiȳtu itir, nu baawiīji kockice do zi ka Iisa.

² In yiriy ta dumaas, wer dugus-dugus sabaan cokaw, nu amiltu, nu baayiy do maginer.

³ Do botildi, nu kaawiy benannico aman : « Waa yaate tunkilīn dambi min do bit ka maginer ? »

⁴ Kar ɲu jaaltu kayco, ɲu tala kar dambi ka tatiko-ak waan tunkilig ko.

⁵ Wiktin taat ɲu unjiyo, ɲu gastu dubil rakki goy keder in serip ta meeda. Dubil-ak is kesuun portiko. Min ɲu taliiga-ak, kolaw obiigu.

⁶ Kar dubil-ak kaawiico aman : « Dakon gineno kolaw. Nu iban kadar ku bariya Iisa ka min Nazareet kaak ɲu doodu ka etor. Naar ginno anne, ɲa nooye. Talon, an ko wer ka ɲu diyiga.

⁷ Kar baan, dakonco kaaw do maajirnay in do Piyer aman : “ Naar ogirkon ko do kid ka Galile. Anner kat, ku baayiy talinji uudin ta ɲa kaawiiko. ” »

⁸ Hiyya, daad-ak amiltu ho ɲu gadtu serek min do maginer. Asaan ɲu barjile ho ɲu azira jug-jug. Min kolaw di yoo do waan sa, ɲu bal kaawe.

*Bayne ka Iisa do Mariyam ta Magdala
(Matiye 28.9-10, Yaaya 20.11-18)*

⁹ [Min Iisa nooytu, yiriy ta dumaas in kawtir kawtira, ɲa bayniitit ja do Mariyam taat min geeger ka Magdala, taat ɲa atiktu aaridna peesira min do ziti.

¹⁰ Ta baawtu, ta osiico do ɲuur kuuk awalle goy in ɲaara. Nu morkaw ho ɲu alaw.

¹¹ Kar ɲuur gay, min ɲu doriit kaawti taat a ta talig Iisa nooye-ak, ɲu bal icin kaawti.

*Bayne ka Iisa do maajirnay seera
(Luk 24.13-35)*

¹² Min ɲaar-ak, Iisa ziy newsitu ho ɲa bayniico do maajirnay kuuk seera do wiktin taat ɲu baayiy yeero.

¹³ Hiyya, nu yeeptu geero ho nu osiico do eenco maan kaak kuuniyco botildi. Kar nuur gay bal icin kaawco.

*Bayne ka Iisa do maajirnay kuuk orok inj rakki
(Matiye 28.16-20, Luk 24.36-49, Yaaya 20.19-23,
Akt 1.6-8)*

¹⁴ Hiyya, ba aar Iisa bayniico do maajirnay kuuk orok inj rakki do wiktin ta nu tiyiyo. Na leesiico do bi ka imaanco taat sooda ho inj kayco kuuk bombo, nu icgiydo kaaw ta gee kuuk talig na nooye.

¹⁵ Kar Iisa diyiico aman : « Jaawon adiy ka kidar okinji. Gaaron Kabarre ta Gala do gee okinco.

¹⁶ Naar kaak aamine ho nu *batiziyga, Bun yaa jilinji. Kar naar kaak bal aamine gay, Bun yaaji dukume seriine.

¹⁷⁻¹⁸ An ko gamin kuuk ajbay kuuk yaa gaare a gee-an aamin lotu : nuur kuuk aamin lotu-ak yaa gedire atke aaridna inj sindu ho nuu gedire kaawe kaawin kuuk marbinto. Nuu obe aalna wal ya nu see kop taat diya sa, ginaacodo maanna. Nuu lee pisinco do gee ku radaw ho gee-ak yaa coole. »

*Coone ka Iisa ka samaaner
(Luk 24.50-53, Akt 1.9-11)*

¹⁹ Min *Rabbin Iisa kaawiico pa-ak, Bun coonig ka samaaner ho na diyig do meeday.

²⁰ Min naar-ak, maajirnay totirtu do ay wero, nu gaariy Kabarre ta Gala. Rabbin gaayiigu nu giniy gamin kuuk ajbay kuuk gaara kadar kaawco ka seener.]*

---

* **16:20** Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Bun di kuuk nu siirtu min awalle inj kaaw ta Grek.

**Jamaw ta Marbinto: Kabarre ta Gala dō bi ka
Iisa Masi in danja
New Testament in Dangaléat (CD:daa:Dangaléat)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dangaléat

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Dangaléat

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-11-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

ab97a9dd-e7e6-53b0-a477-f2859d09bc84